

بیو فیزیک

پیش‌نیاز یا همزمان: —

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۱۰

هدف کلی درس:

آشنایی و درک اصول ساخت و کار موجودات زنده با استفاده از علوم فیزیک، زیست شناسی و شیمی

شرح درس:

در این درس دانشجو با علم فیزیک حیاتی و کاربرد بعضی از نیروهای فیزیکی در ساختمان بدن مثلاً پارامترهای اپتیکی چشم، فتوشیمی دیدن، مقاهم فیزیکی و عملی دیدن و انعکاس نور و واکنشهای مختلف فیزیکی و تغییرات در سرعت عمل واکنشها و اثرات فیزیولوژیکی آن آشنا می شود.

سفرفصل درس: (۴ ساعت)

آشنایی با علم فیزیک حیاتی - کاربرد بعضی از نیروهای فیزیکی در ساختمان بدن انسان (مکانیک، اسمزی، الکتریکی، بیوالکتریک، نیروهای بین مولکولی، باندھیدروژنی) - ساختمان مولکولهای بزرگ و غشاء سلولی بیوانرژیک (سه قانون ترمودینامیک - انتروپی - انرژی آزاد - الکترون ترانسپورت) - سرعت عمل در بعضی از واکنشهای سیستم بیولوژیکی (سرعت عمل در واکنشهای شیمیایی - دیفیوژن و اسمزی - گردش مایعات - هدایت الکتریکی و حرارتی) - اثرات بیولوژیکی - تشفعات یونیزاسیونی (دوزیمتری - اثرات بیوفیزیکی در رابطه بالتعقاد - تغییرات در سرعت عمل واکنشها - اثرات فیزیولوژیکی) - بیوفیزیک عصب و ماهیچه - بیوالکتریک ترانزیستور در عصب - اساس مولکولی انقباض ماهیچه ها - ساختمان ماهیچه - انرژی - مصرفی در رابطه با ATP - کانتراکسیون - برخی از مقاهم فیزیکی نور - ماهیت موجی نور - نورسنجی - تشکیل تصویر بر روی شبکیه - پارامترهای اپتیکی چشم - فتوشیمی دیدن - مقاهم فیزیکی و عملی دیدن - انعکاس و انكسار

منابع:

۱- فیزیک پزشکی، دکتر عباس تکاور، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- پرسش و پاسخ در هر جلسه
- آزمون میان ترم
- آزمون پایان ترم

بیوشیمی

پیشگاه یا همزمان:

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی کردن دانشجو با اصول بیوشیمی

شرح درس:

در این درس ساختمان و خواص ترکیبات حیاتی بدن و واکنش های بیوشیمیابی اندامهای بدن انسان و مکاتیزم های تنظیم کننده آنها معرفی می شوند. بدین ترتیب دانشجویان قادر خواهند بود تا نتایج آزمایش های بیوشیمی را تفسیر نمایند.

سربفصل درس: (۲۴ ساعت)

I = کلیاتی در باره:

قدها - چربیها - اسیدهای آمینه و پروتئین ها - نوکلئوتیدها و اسیدهای نوکلئیک - بیوانرژتیک ها - آنزیمهها - ویتامین ها و کوآنزیمهها.

II = متابولیسم:

متabolism قندها: با تاکنیدن (کلکولیز - کلیکوژنیز - کلیکوژنولیز) توضیح تغییرات قند خون
متabolism چربیها: (راه بتا اکسیداسیون اسدیهای چرب) توضیح مختصر راجع به انواع لیپو پروتئین ها - تری کلیسترد کلسترول در خون

متabolism اسیدهای آمینه و پروتئین ها: توضیح متابولیسم عمومی اسیدهای آمینه با ذکر چند مثال

دادن اطلاعات: کلی راجع به پروتئین های خون (آلبومین و گلبولین ها)

منابع:

۱- بیوشیمی هارپر، آخرین انتشار

۲- بیوشیمی عمومی، پرویز شهباذی، آخرین انتشار

۳- بیوشیمی با تفسیر در پزشکی، محمود دوستی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

• حضور فعال در کلاس (شرکت در بحث هایی کلاس و پاسخ به سوالات)

• آزمون پایان ترم

کد درس: ۳۰

تشريح و فيزيولوژي

پيشنياز يا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با ساختمان و اعمال دستگاههای بدن انسان

شرح درس:

مباحث مریبوط به تشريح و فيزيولوژی بدن انسان از ارکان علوم پزشکی و بهداشتی است که تمام دانش آموختگان این رشته ها در مباحث دیگر به آنها نیازمندند. آشنایی با ساختمان عملکرد و ارتباطات بافتی مختلف بدن و نتایج حاصل از این هماهنگی و تاثیر متقابل مورد بحث این درس خواهد بود.

سrfصل درس: (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

فيزيولوژي سلوالی

- ساختمان بافتی پوششی، غضلانی، همبندی و چربی
 - ساختمان استخوان و غضروف و استخوانبندی بدن بطور خلاصه
 - عضلات، ساختمان و عمل
 - ساختمان و عمل دستگاه عصبی مرکزی
 - تشريح و فيزيولوژی چشم و گوش به اختصار
 - تشريح و فيزيولوژی مختصر قلب و گردش خون
 - خون
 - تشريح و فيزيولوژی دستگاه تنفس
 - تشريح و فيزيولوژی دستگاه گوارش
 - تشريح و فيزيولوژی دستگاه دفع ادرار
 - تشريح و فيزيولوژی دستگاه تناسلی مرد و زن
 - تشريح و فيزيولوژی دستگاه غدد درون رین
- ب) عملی: ۰/۵ واحد، ۱۷ ساعت
- مطالب فوق روی مولاز تدریس شود.

منابع:

- ۱- فیزیولوژی گاتیون، آخرین انتشار
- ۲- آناتومی عمومی، دکتر محمدعلی نراقی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون کتبی
- آزمون آزمایشگاهی و استفاده از مولاز

اصول و مبانی جامعه شناسی

پیش‌نیاز یا هم‌مان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصطلاحات جامعه شناسی و نیز شناخت علمی پدیده‌ها و امور اجتماعی آشنایی نظری و کاربردی با اصول و روش‌های کمی و کیفی جامعه و مسائل اجتماعی و بررسی انواع جوامع انسانی و ویژگیهای این جوامع در ایران شناخت و تحلیل تهادها و موسسات اجتماعی به طور کلی و سر تکوین آن در جامعه ایران

شرح درس:

انسان موجودی اجتماعی است که با پدیده‌های اجتماعی ارتباط نزدیک دارد. مطالعه پدیده‌های اجتماعی و آشنایی با انواع جوامع انسانی و قوانین اجتماعی حاکم بر آنها و چگونگی انجام تحقیق و پژوهش در مسائل مربوط به آن برای دانشجویانی که به دلیل حضور در سیستم ارائه خدمات بهداشتی ارتباط نزدیک و مداوم با مردم و اجتماع دارند، بسیار ضروری است.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

- مفهوم و محتوای جامعه شناسی

- تعریف جامعه شناسی

- قلمرو جامعه شناسی

- جامعه شناسی و سایر علوم اجتماعی

- جامعه شناسی، توصیفی و کاربردی

- مکاتب مختلف جامعه شناسی

۲- امور پدیده‌های اجتماعی

تعریف امور اجتماعی

ماهیت و ویژگیهای امور و پدیده‌های اجتماعی

پیوستگی امور و پدیده‌های اجتماعی

۳- اصول و روش‌های تحقیق در جامعه شناسی

- روش‌های علمی در جامعه شناسی

- مراحل پژوهش
- کاربرد روش‌های کمی و کیفی در جامعه‌شناسی
- قوانین جامعه‌شناسی و ویژگی‌های آن
- مشکلات پژوهش در جامعه‌شناسی
- محدودیت‌ها ملاحظات اخلاقی در پژوهش‌های اجتماعی

منابع:

مقدمات جامعه‌شناسی، دکتر منوچهر محسنی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهایی (کتبی)

کد درس: ۵۰

آمار حیاتی (۱)

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: (۱) واحد نظری - (۱) واحد عملی

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

دانشجو باید در پایان ترم بتواند:

- الف- اطلاعات پژوهشی و بهداشتی را جمع آوری، طبقه بندی و با استفاده از جدول و نمودارهای مناسب تماش دهد.
- ب- شاخصهای مهم مرکزی و پراکنده را برای اطلاعات جمع آوری شده پژوهشی و بهداشتی محاسبه و مفهوم عملی هر یک را درک نماید.
- ج- مفهوم احتمال و اهمیت توزیع نرمال را در اطلاعات پژوهشی درک کند.
- د- شاخصهای مهم بهداشتی درمانی را محاسبه کند و مفهوم هر یک را درک نماید.

شرح درس:

در انجام پژوهش های مختلف، آمار نقش حیاتی دارد. با جمع آوری، طبقه بندی و تجزیه و تحلیل اطلاعات در هر علم و از جمله علوم بهداشتی امکان دست یابی به مرزهای جدید دانش وجود دارد. در این درس دانشجو ضمن اطلاع از مفاهیم مرتبط با آمار حیاتی، با شاخصهای مهم بهداشتی آشنا خواهد شد، تا مراحل مختلف پژوهش های کاربردی از آنها استفاده نماید.

سفرفصل درس: (۱۷ ساعت نظری + ۳.۴ ساعت عملی)

- ۱- تعریف آمار و اهمیت آن در علوم پژوهشی و بهداشت
- ۲- انواع متغیرها و مقیاس های اندازه گیری
- ۳- روش های جمع آوری اطلاعات
- ۴- طبقه بندی و تماش اطلاعات بصورت جدول و نمودار (توزیع فراوانی ساده و طبقه بندی شده)
- ۵- مفهوم و محاسبه توزیع تجمعی و کاربرد آن در محاسبه صدکها و چارکها
- ۶- محاسبه شاخصهای مرکزی شامل میانگین، میانه و نما
- ۷- محاسبه شاخصهای پراکنده شامل دامنه تغییرات، واریانس، انحراف معیار و ضریب تغییرات
- ۸- مفهوم احتمال و احتمال حاصل ضرب و حاصل جمع

- ۹- توزیع دو جمله‌ای و توزیع پوآسون در حد تعریف
 ۱۰- توزیع نرمال و اهمیت آن در بیان حدود طبیعی در مشاهدات پزشکی
 ۱۱- محاسبه شاخص‌های مهم بهداشتی و بیان مفهوم امید به زندگی

منابع:

- ۱- روش تحقیق و نگارش مقالات علمی، دکتر شاهین آخوندزاده، دکتر دلیری همپا، آخرین انتشار
 ۲- درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی پارک، جلد اول، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهایی (كتبي)
- آزمون دوره‌ای به صورت آزمونهای کتبی کوتاه

کد درس : ۶۴

آمار حیاتی (۲)

پیش‌نیاز یا هم‌مان: آمار حیاتی (۱)
تعداد واحد: (۱۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با مفاهیم احتمال، نمونه کیری، برآورد میانگین و نسبت در جامعه و آزمونهای ساده آماری

شرح درس:

باتوجه به وظایف حرفه ای پیش بینی شده برای این رشته (تحلیل وضعیت موجود - ارتقای شاخصهای بهداشتی - جمع آوری داده های پژوهشی در HSR و ...)، لازم است، دانش آموختگان این رشته با مفاهیم ضروری آماری به شرح سرفصل دروس ذکر شده در زیر آشنا شوند.

سرفصل درس: (۱۷ ساعت نظری + ۲۴ ساعت عملی)

- یادآوری مطالب آمار حیاتی مقدماتی
- تعریف احتمال و بیان مفهوم آن با ذکر چند مثال ساده (احتمال حاصل جمع و حاصل ضرب و شرطی).
- توزیع دو جمله ای پواسون و توزیع نرمال (بیان خصوصیات توزیع و استفاده از آن در مسائل پزشکی)
- مفهوم سرشماری نمونه کیری - تکنیک نمونه کیری تصبادفی ساده و طبقاتی، منظم و خوش ای
- بیان (قضیه بحد مرکزی)
- برآورد حدود اعتماد میانگین و نسبت
- مفهوم آزمون فرضیه

- آزمون تساوی میانگین و نسبت با یک عدد ثابت
- آزمون میانگین و نسبت در دو جامعه مستقل
- آزمون اختلاف میانگین در دو جامعه وابسته
- همبستگی بین دو صفت کمی و کیفی

منابع:

- روش‌های آماری و شاخصهای بهداشتی، دکتر کاظم محمد، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- حل تمرینات توسط دانشجو در طول کلاس
- ارزیابی فعالیت های عملی
- آزمون میان ترم و پایان ترم

اصول وکلیات اپیدمیولوژی

پیشنبهای همزمان؛ ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: اپیدمیولوژی یکی از دروس پایه بهداشت عمومی است که آشنایی با آن جهت درک کلیه فعالیتهای بهداشتی از قبیل مبارزه با بیماریهای واگیر و غیر واگیر و خدمات بهداشتی و غیره ضرورت دارد.

شرح درس:

باتوجه به وظایف حرفه ای دانش آموختگان در اجرای برنامه های کنترل و مراقبت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و شرکت در برنامه های مربوط به کنترل بیماریها در شرایط عادی و اضطراری و کفک به چگونگی ارتقای سلامت سرفصل این درس به شرح زیر تدوین وارانه گردیده است.

سرفصل درس: (۴ ساعت)

تاریخچه و مسیر تغییرات تعاریف اپیدمیولوژی، دامنه فعالیت اپیدمیولوژی، واژه های متدالو در اپیدمیولوژی و کاربرد اپیدمیولوژیک، مفهوم گذار اپیدمیولوژیک

شناخت عوامل موثر در وضع بیماری در جامعه (عوامل بیماریزا، میزبان، محیط)

تجییه بیماری از دیدگاه اپیدمیولوژی و مدلها مختلف اپیدمیولوژی (مثلث اپیدمیولوژیک، شبکه علیت، مدل چرخ) تقسیم بندی فاکتورهای اپیدمیولوژیک بر حسب زمان - مکان و شخص (مفهوم ارتباط و علیت) هیپوتز و روشهای تدوین آن، منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی

سطوح پیشگیری (تعاریف - مثالها - اهداف)

شاخصهای بهداشتی و کاربردهای آن در اپیدمیولوژی و بهداشت، شامل:

مفهوم Rate, Ratio, Proportion و کاربرد آنها در اپیدمیولوژی

میزانهای ابتلاء، خمله، حمله ثانوی و مرگ، باروری، کشندهی، بقا و امید به زندگی

* نظام مراقبت (Surveillance System) و گزارش دهنی و ارتباط آن با اپیدمیولوژی

منابع اطلاعاتی در اپیدمیولوژی شامل:

سرشماری - مستندات مربوط به وقایع حیاتی - آمار مربوط به مراکز بهداشتی و درمانی - بیمه ها - نتایج بررسیهای بهداشتی و

غربالگری (مفهوم - انواع - اهداف - کاربردها و معیارها) آزمونهای غربالگری شامل: اعتبار (حساسیت و ویژگی - ارزش اخباری) و تکرار پذیری

مفهوم ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی

انواع مطالعات اپیدمیولوژیک شامل :

- مطالعه مشاهده ای . توصیفی ، مقطعی ، مورد شاهدی ، هم گروهی ، همگروهی گذشته نگر)
- مطالعه مداخله ای (Experimental) Interventional (
- (Randomised Clinical Trial) R.C.T (Field Trial
- تعاریف : انواع ، مراحل بررسی ، کنترل و نحوه گزارش دهنده اپیدمیها.
- نقش اپیدمیولوژی در برنامه ریزی و ارزشیابی خدمات

منابع :

اپیدمیولوژی گوردیس ، آخرین انتشار.

اصول اپیدمیولوژی مازنر ، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

آزمون پایان ترم

تدوین یک طرح تحقیقاتی بر مبنای آموخته های دوره

کد درس : ۸

اکولوژی انسانی و بهداشت بین الملل

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با محدودیت و علل خرابی محیط زیست عوارض استفاده بیش از اندازه از محیط زیست نقش کارکنان بهداشتی در تغییر محیط زیست و رابطه با سلامت انسان.

شرح درس :

از آنجانی که شناخت و حفظ محیط زیست در سلامت انسانها تاثیر بسزایی دارد و در سالهای اخیر آلودگی‌های مختلف آن زندگی و سلامت موجودات زنده را تهدید می‌کند لذا در این درس دانشجویان با مفاهیم اکولوژی، شناسایی اکوسیستم و رابطه آن با سلامت موجودات، برنامه‌های مختلف حفظ محیط زیست، سازمانهایی که به نحوی در این راه تلاش می‌کنند آشنا می‌شوند.

سرفصل درس : (۲۴ ساعت)

- تعریف اکولوژی (محیط، ارتباطات، دیدگاه کل نگر (Holistic))
- تاریخچه و کاربردهای اکولوژی در بهداشت عمومی
- تعریف اکوسیستم، بیوسفر و اساس تفکر اکولوژی
- شناسایی و طراحی اکوسیستم و روابط بین آنها
- تلاشهای جهانی در حفظ محیط زیست - مقررات و قطعنامه‌های مصوب جهانی در حفظ محیط زیست - برنامه‌های صندوق توسعه ملل متحد و سازمان بهداشت در حفاظت از محیط زیست
- رابطه سلامت انسان با اکولوژی - توسعه پایدار و سلامت
- استراتژی توین سلامت عمومی - ارزیابی اثرات محیط زیست بر سلامت
- نقش انسان در تغییر محیط به منظور حفظ سلامت
- رابطه بین تکنولوژی و اکولوژی
- رابطه مسائل اجتماعی - اقتصادی - مذهب و ارزشهای اخلاقی با اکولوژی انسانی
- رابطه تحولات جمعیت با تغییرات اکولوژیک در رابطه با سلامت انسان

منابع :

- ۱- اکولوژی، محمد رضا اردکانی، آخرین انتشار
- ۲- اکولوژی عمومی، اصغر نیشابوری، آخرین انتشار
- ۳- سلامت همگانی و اکولوژی انسانی، هیئت مولفین، آخرین انتشار.

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- * آزمون پایان ترم
- * شرکت فعال در بحث‌هایی گروهی در کلاس

کد درس: ۹۰

توانبخشی و رفاه اجتماعی

پیش‌نیاز یا هم‌مان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف:

- آشنایی دانشجویان با رشته های مختلف توانبخشی و طرز کار آنها
- شناസایی بیمارانی که نیاز به توانبخشی دارند و ارجاع به موقع آنها به مراکز درمانی توانبخشی جهت اثربخشی بهتر
- آشنایی با نقش توانبخشی در ارتقاء سطح سلامتی

شرح درس:

از آنجا که ارتقاء سلامت جزو وظایف حرفه‌ای دانش آموختگان است و از آنجائی که توانبخشی یکی از روش‌های ارتقاء سلامت است، لذا آشنائی با مفاهیم و راههای مختلف توانبخشی می‌تواند دانش آموختگان این رشته را در نیل به اهداف معین شده کمک کند.

سرفصل درس: (۴ ساعت)

۱- اصول فیزیوتراپی:

- کلیاتی در مورد فیزیوتراپی
- وسایل و ابزار کار مورد لزوم فیزیوتراپی و کاربرد هریک از آنها
- معلولین جسمی که نیاز به فیزیوتراپی دارند (به اختصار)

۲- اصول گفتار درمانی:

- ♦ تعریف - وسایل کار در گفتار درمانی - تقسیم بندی گفتار و زبان
- ♦ انواع بیماریها و اختلالات گفتاری (به اختصار)
- ♦ رشد طبیعی گفتار و زبان
- ♦ نقش والدین در آموزش گفتار به کودکان
- ♦ علل عقب ماندگی گفتار در کودکان
- ♦ توضیح اعمال جراحی شکاف کام، لب و زمان آنها و استفاده از وسایل ارتوپدنسی
- ♦ انواع آفازی و تأکید بر علل آفازی کودکان

۳- اصول شنوایی شناسی :

- ♦ تعریف شنوایی شناسی
 - ♦ آشنایی با وسائل کار شنوایی شناسی
 - ♦ امواج صوتی، انواع صدای راههای شنوایی، انواع کری ها
 - ♦ شغل های پرسروصدا و خطرات آن و راههای پیشگیری
 - ♦ اهمیت بهداشت مادر و کودک در رابطه با کری ها
- الف) قبل از زایمان (عفونتهای ویروسی اشعه X، استفاده از مواد مخدر - ازدواجها فامیلی - استفاده از فورسپس و سایر عوارض زایمان)

ب) پس از زایمان (بیماریهای دوران کودکی - ضربات واردہ در دوران کودکی و رشد)

۴- اصول کار درمانی :

- ♦ تعریف کار درمانی
- ♦ آشنایی با وسائل کار
- ♦ نوع بیماران مراجعه کننده (روحی - جسمی)
- ♦ مختصزی از روشهایی درمان هریک از معلولین جسمی و روانی
- ♦ ارزیابی بیماران برای آموزش حرفه جدید
- ♦ تطابق وضعیت محیط کار، منزل و اجتماع با معلول و بالعکس

۵- اصول اعضای مصنوعی و وسائل کمکی :

- ♦ قطع عضو، انواع و عوامل موثر بر آن
- ♦ اندامهای مصنوعی و کاربرد آن
- ♦ برعیس و انواع آن
- ♦ کرسنهای طبی
- ♦ اسپلینت، انواع و کاربرد آن

منابع :

Mosby. Last edition. Pacliarulo M.A. Introduction to Physical Theraphy

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- ♦ آزمون پایان ترم
- ♦ شرکت در بحث های گروهی در کلاس

کد درس: ۱۰

کلیات پزشکی و بهداشت

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف: آشنایی دانشجویان با کلیات در باره دانستگی‌های پزشکی، تفسیر برخی از واژه‌های پزشکی مربوطه به بیماری‌های قلب، اختلالات دستگاه ادراری تناسلی، اختلالات دستگاه گوارش و اختلالات وزن بدن، اختلالات دستگاه تنفس، اختلالات عروقی و عصبی و عوامل فیزیکی موثر بر سلامت بدن

شرح درس:

برای دانشجویی که در رشته بهداشت عمومی مشغول آموزش است، شناخت و آگاهی از کلیاتی درباره تاریخچه پزشکی، واژگان مهم پزشکی و مقدماتی از سلامت و بیماری دستگاه‌های مختلف بدن و عوامل مؤثر بر آن ضروری است این درس با سرفصل‌های تعیین شده تحقق این مهم را به عهده دارد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

اشاره به تاریخچه و رویدادهای مهم و تعیین کننده در علوم پزشکی و بهداشت نظیر:

- کشف میکروارگانیسم‌ها
- کشف واکسن
- کشف فرآیند گردش خون
- ابداع روش‌های گردش خون
- ابداع روش‌های تشخیص بیماریها
- ابداع شیوه‌های درمانی
- پدیده‌های نوین پزشکی از قبیل: سلولهای بنیادی، مهندسی ژنتیک، بارورساختن در محیط آزمایشگاه، پیوند اعضاء و ...

تعزیف و تشریع واژگان رایج و منم در پزشکی و بهداشت
تعزیف سلامت و بیماری - منشاء و طبقه‌بندی بیماریها - تعریف درد و علل آن - گذار سلامت - سیمای سلامت در ایران و جهان - ژنتیک و سلامت

اشارة اجمالی به بیماری‌های سیستم‌های مختلف بدن
علائم و نشانه‌های هشداردهنده و خطرناک در گرفتاری دستگاه‌های مختلف بدن
تاریخچه بهداشت در ایران و جهان

منابع:

- کتاب جامع بهداشت عمومی، استاد دانشگاههای علوم پزشکی کشور، جلد ۲، آخرین انتشار
- کتاب جامع بهداشت عمومی، استاد دانشگاههای علوم پزشکی، جلد اول، فصل اول و دوم، آخرین انتشار
- فیزیولوژی گایتون آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

آزمون نهایی (کتبی)

ارزیابی ارائه مقالات در متون کلیات پزشکی در جهان و ایران توسط دانشجو

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف: آشنایی دانشجویان با تعاریف - اهمیت و مفاهیم تغذیه، نقش تغذیه در حفظ سلامت و ارتقاء سطح سلامت فرد در جامعه و پیشگیری از بیماریها و آشنایی با نقش تغذیه در خدمات بهداشتی و درمانی ایران

شرح درس:

باتوجه به نقش تغذیه صحیح در حفظ سلامت بدن و پیشگیری از بیماریها و تاثیر کمبودهای تغذیه ای بر عملکرد ارگانهای بدن دانشجویان در طی این درس با اهمیت تغذیه، نقش تغذیه در سلامت و بیماری، تغذیه صحیح و سالم و منابع مواد مغذی و نقش فیزیولوژیک آنها در بدن آشنا می‌شوند.

سrfصل درس: (۲۴ ساعت)

۱- تعریف تغذیه، تاریخچه علم تغذیه

۲- اهمیت تغذیه در پیشگیری از بیماریها و حفظ سلامت

۳- نقش تغذیه در ظرف سلامت و بیماری

۴- جایگاه تغذیه در خدمات اولیه بهداشتی

۵- تعریف (غذا - مواد مغذی - گروههای غذایی - تغذیه صحیح و مناسب و سالم)

۶- نقش فیزیولوژیک و منابع مواد مغذی به تفکیک زیر:

الف - کربوئیدرات‌ها - انواع آن - خواص آن - نقش آن در برنامه‌های غذایی و بدن - منابع آن

ب - چربی‌ها - اسیدی‌های چرب ضروری - انواع آن - خواص آن - نقش آن در برنامه غذایی و بدن - منابع آن

ج - پروتئین - انواع - خواص آن - نقش آن در برنامه غذایی و بدن - منابع مهم آن

د - ویتامین‌ها:

- محلول در آب

- محلول در چربی

نقش فیزیولوژیک آن در بدن و منابع آن و کمبودهای ویتامینی

ه - املح - نقش فیزیولوژیک آن در بدن - منابع آن کمبودهای ید، آهن و کلسیم - شاخص‌های ارزیابی وضعیت تغذیه در ایران - تعریف سوء تغذیه‌ها - انواع سوء تغذیه‌ها - راههای شناسائی سوء تغذیه‌ها - درجات سوء تغذیه - وضعیت سوء تغذیه در ایران و جهان - دلایل ایجاد سوء تغذیه در ایران و جهان - دلایل ایجاد سوء تغذیه‌ها در گروههای مختلف سنی - نقش تغذیه در گروههای آسیب پذیر.

منابع:

- اصول تغذیه رابینسون ، آخرین انتشار
- اصول تغذیه کراورس - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهایی (بصورت کتبی)
- آزمونهای دوره ای (بصورت کتبی)

فارماکولوژی

پیشگیری یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

کد درس: ۱۲

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با بعضی داروها و تاثیر آنها در بدن انسان

شرح درس:

از آنچه ای که دانشجو باید با انواع و اشکال داروها و اثرات و عوارض آنها آشنا باشد در این درس اشکال دارویی، استفاده بجا از دارو، عوارض داروها، ضد عفونی کننده ها و روش اثر داروها در بدن انسان و کاربردهای مختلف دارویی را فراخواهد گرفت.

سیزدهمین درس (۱۷ ساعت)

تعريف دارو - روش استفاده از دارو - تقسیم بندی دارو - منشاء دارو - راههای تهیه دارو - مراحل تهیه دارو - استانداردهای دارویی - اشکال دارویی - چگونگی جذب و پخش و اثر داروها در بدن بطور خلاصه، استفاده نابجا از دارو و طریقه نگهداری دارو (سوسپانسیونها - شربت ها قطره ها - آمپولها) - تداخلات دارویی - مقاومت دارویی - عوارض دارویی - سرم ها داروهای ضد عفونی (آنتی سپتیک) - دیترجنتها - داروهای دستگاه گوارش (ضد زخم - معده و زوده - مسهل، ضد اسهال، ضد تهوع و استفراغ - ضد کرم - ضد دل پیچه) - داروهای ضد سرماخوردگی - ویتامین ها و املاخ - داروهای ضد حاملگی - واکسن ها و سرم ها - داروهای ضد فشار خون و یا زوهای قلب و عروقی و داروهای مدر - داروهای موثر بر سیستم اعصاب و مزکری (خواب آور - آرامبخش - بیهوده - بیحس کننده موضعی) مسکن ها و ضد دردها - حشره کش ها و اسپری ها داروهای ضد میکروبی شامل ضد باکتریها به ویژه داروهای ضد سل ضد قارچها و ضد انگلها و ضد ویروسها).

منابع:

۱- کلینیکال فارماکولوژی، مباحث عمومی اولیه، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

* آزمون نهایی (امتحان کنی)

مصنون سازی فعال و اتفاقاً

پیشنهاد یا همزمان: تدارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

کد درس: ۱۳:

هدف کلی درس:

هدف: آشنایی با سیستم ایندی بدن و چگونگی مصنون کردن افراد در مقابل بیماریها
شرح درس: این درس به منظور آگاه کردن دانشجویان از دستگاه ایندی بخش، همچنین مکانیسم های ایندی بخش بدن،
و توان تشخیص برای تزریق یا تلقیح بموضع و مناسب واکسن های مختلف و تصمیم گیری در موارد عدم تلقیح آنها و
نیز توان انجام تمام واکسیناسیون های رایج در کشور به منظور پیشگیری و کنترل بیماریهای واگیر قابل پیشگیری
برای دانشجویان رشتہ مبارزه با بیماریها پیشنهاد شده است.

سرفصل درس: نظری ۱ واحد (۱۷ ساعت)

کلیات این سازی با توجه به شرایط و چگونگی دستگاه ایندی بدن و خواص و صفات آنتی ژن های مختلف، انواع
مصنونیت و مصنون سازی، پاسخ های مختلف ایندی بخش با تأکید بر مصنون سازی بیماریهای عفونی (باکتریال،
انگلی، ویروسی) تعریف واکسن ها، انواع واکسن ها (زندگ و کشته ویروسی، واکسن های میکروبی و توکسوئیدها و
واکسن های ثوترکیبی)، نحوه انجام واکسیناسیون ها، محل تزریق و مقدار راه تزریق، موارد منع واکسیناسیون در
مورد هر واکسن و بطور کلی عوارض واکسیناسیونهای قطع شده، جدول واکسیناسیون در ایران، شرایط نگهداری
حمل و نقل واکسن های مختلف در مراکز بهداشت و در واکسیناسیون های عمومی با تأکید بر رعایت اصل زنجیره سرد
نمکاتی در باره واکسن های تازه و کمبودهای ایندی، انواع ایمونوگلوبولین ها، موارد لزوم تجویز، میزان تاثیر، زمان
تجویز، محدودیت ها و عوارض، فاصله لازم با زمان واکسیناسیون.

منابع:

- ۱- کتاب جامع بهداشت عمومی، استادی دانشگاه های علوم پزشکی کشور، جلد سوم، فصل دهم، آخرین انتشار
- ۲- درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی پارک، آخرین انتشار
- ۳- دفترچه واکسیناسیون کشوری، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- استفاده از آزمونهای کتبی

اصول و کلیات خدمات بهداشتی

پیش‌نیاز یا هم‌مان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف: آشنایی کلی با تعاریف دامنه و اصول خدمات بهداشتی جایگاه و انواع خدمات بهداشتی در نظام های عرضه بهداشتی درمانی

شرح درس:

آشنایی با اصول خدمات بهداشتی از ارکان آموزشی دانشجویان می باشد که با مطالعه این درس دانشجو شاخصهای اندازه گیری سلامتی، مفهوم و عوامل مؤثر در مبارزه با بیماریها، سطوح پیشگیری، بهداشت مادر و کودک، بهداشت محیط، دهان و دندان، آموزش بهداشت و PHC در ایران و اولویتهای بهداشتی در ایران و ارتباط آن با سایر سازمانها را فراخواهد گرفت.

سرفصل درس: نظری ۲ واحد (۳۴ ساعت)

- بهداشت و تاریخچه آن
- تعاریف مختلف، طیف، عوامل تعیین کننده و شاخصهای اندازه گیری سلامتی
- مفهوم، مراحل، عوامل ایجاد کننده و طیف بیماری و مفهوم مبارزه با بیماری
- سطوح پیشگیری (تعاریف - مثالها - اهداف)
- بهداشت مادر و کودک - بهداشت نوجوانان - بهداشت دوران بلوغ و ازدواج - بهداشت سالمندان
- بهداشت فردی - بهداشت دهان و دندان
- بهداشت محیط و سلامت
- نقش آموزش بهداشت در ارتقای سلامت
- آشنایی با مراقبتهای اولیه بهداشتی (P.H.C) و نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران
- مقایسه سیستم های مختلف بهداشتی در دنیا با نظام عرضه خدمات در ایران
- سازمانهای بین المللی بهداشتی
- ارائه خلاصه ای از اولویتهای بهداشتی مناطق مختلف ایران

منابع:

کتاب جامع بهداشت عمومی، تالیف استاد دانشگاههای علوم پزشکی کشور، جلد ۱، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهایی (امتحان کتبی)
- ارزشیابی های دوره ای

پیش‌نیاز یا همزمان؛ ندارد

تعداد واحد : ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد : نظری - عملی

هدف کلی درس :

هدف : آشنایی دانشجویان با اهمیت و انتشار، سیر تکاملی و مرغولوژی - راههای انتقال بیماری‌زایی، مصنونیت، اصول تشخیص آزمایشگاهی، اصول پیشگیری و کنترل بیماری‌های انگل، شناسایی قارچ‌های بیماری‌زایی شایع در ایران، نقش عوامل مستعدکننده در ایجاد عفونتهای قارچی، بیماری‌زایی، روش‌های تشخیص آزمایشگاهی، روش‌های کنترل و پیشگیری

شرح درس :

میکروارگانیسم‌های بیماری‌زا، اعم از باکتریها، انکلها، ویروسها و قارچها می‌توانند سلامت انسان را مورد تهدید قرار دهند. در این درس، دانشجویان در ۲ بخش (میکروبیولوژی ۱ و ۲) با ویژگی‌های مرغولوژیک، چرخه حیاتی، خصوصیات اکولوژیک و اپیدمیولوژیک، همچنین مکانیزم‌های بیماری‌زایی ارگانیسم‌ها و راههای مقابله با آن آشنا می‌شوند.

سربصل درس : (۶۸ ساعت)

الف (نظری ۲ واحد (۳۴ ساعت):

- کلیات انگل شناسی پزشکی
- تک یاخته‌های بیماری‌زا برای انسان
- کلیات تک یاخته شناسی و انکل‌های مالاریا
- تازگ داران خونی و نسجی
- توکسیوپلاسم و سایر کوکسیدهای بیماری‌زا
- تک یاخته‌های روده‌ای و دستگاه تناسلی
- کلیات کرم شناسی و کرم‌های منتقله از راه خاک
- کرم‌های منتقله از راه آب و مواد غذایی
- کرم‌های منتقله بوسیله بندپایان و حلزونها

کلیات قارچ‌شناسی پزشکی :

- ۱- تعریف قارچ‌شناسی پزشکی
- ۲- روشهای تکثیر و تولیدمثل قارچ‌ها
- ۳- روشهای کنترل میزان اسپورهای قارچی در فضا

عفونتهای قارچی سطحی :

- ۱- درماتوفیتوزیس
- ۲- پی‌تی ریازیس و رسیکالر
- ۳- کاندیدیازیس
- ۴- روشهای کنترل و پیشگیری درماتوفیتوزی در جوامع انسانی
- ۵- اتومایکوزیس

عفونتهای قارچی زیرجلدی :

- ۱- ارتباط عوامل محیطی و طبیعی در این بیماریها
- ۲- اسپروروتریکوزیس
- ۳- کرومومیلستومایکوزیس
- ۴- مالیستوما

عفونتهای قارچی احشایی فرصت طلب :

- ۱- نقش عوامل مستعدکننده در این بیماریها
- ۲- کاندیدیازیس (مخاطی - احشایی)
- ۳- کریپتوکوکوزیس
- ۴- موکورمایکوزیس
- ۵- آسپرژیلوزیس

ب) عملی یک واحد (۳۴ ساعت) :

- جنبه‌های عملی مطالب ذکر شده در دروس نظری. مبحث انگل شناسی
- مورفولوژی درماتوفیتهای مهم (کلنی و میکروسکوپی) :

 - تریکوفاتیون روبروم، تریکوفاتیون منتاگروفاتیس، میکروسپوروم کانیس، میکروسپوروم جیسٹوم
 - تریکوفاتیون و یولاستوم

- مرفولوژی قارچهای مهم فرست طلب :
- آسپرژیلوس ، فومیکاتوس ، موکور ، کاندیدا و کریپتوکوکوس
- مرفولوژی قارچهای مهم زیرجلدی در کشت و بافت :
- اسپوروتريکس شنکتی (فاز مخمری و رشته ای) ، مشاهده اسکلروتیک بادی در بافت

منابع :

امیکروب شناسی جاوتز - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- الف) آزمون تکوینی : بصورت آزمونهای کوتاه کتبی - کوئیز - واگذاری تکلیف و آزمون میان ترم
- ب) آزمون پایانی :
- استفاده از آزمونهای کتبی
- آزمون آزمایشگاهی
- و بهره گیری از شیوه آزمون عینی سازماندهی شده در آزمایشگاه (OSLE)

پیشنباز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲(واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

هدف: آشنایی با اهمیت، انتشار، سیر تکاملی و راههای انتقال، بیماری زایی، اصول تشخیص آزمایشگاهی، پیشگیری، کنترل و طبقه بندی باکتریها و ویروسها

شرح درس:

میکروارگانیسم های بیماریزا، اعم از باکتریها، انگلها، ویروسها و قارچها می توانند سلامت انسان را مورد تهدید قرار دهند. در این درس، دانشجویان در ۲ بخش (میکروبیولوژی ۱ و ۲) با ویژگیهای مورفولوژیک، چرخه حیاتی، خصوصیات اکولوژیک و اپیدمیولوژیک، همچنین مکانیزمهای بیماریزا ای ارگانیسم ها و راههای مقابله با آن آشنا می شوند.

سفرفصل دروس: (۶۸ ساعت)

(الف) ۲ واحد نظری (۳۴ ساعت):

- باکتری شناسی:

- کلیاتی درباره جایگاه، ساختمان تشریحی و شیمیایی باکتری ها - اکولوژی باکتریها در طبیعت، مواد ضد میکروبی - استافیلوکک - استرپتوکک و پنوموکک - گونوک و مننگوک - باسیل دیفتری، باسیل سیاه رخم - باسیل سل و جذام - کلستریدیومها (تنانی - بوتولینوم و پرفرازئنس) باسیلهای گرم منقی روده ای (سالمونلا، شیگلا، کلی باسیل و...) - هموفیلوس - بروسلا - پاستوزلا و بیریوها - پزدوموناس - اسپیروکتها (ترپونیما پالیدوم و ..) - کلامیدیا - ریکتزیا و میکوپلاسمها

- ویروس شناسی:

- کلیاتی درباره ساختمان و خصوصیات ویروسها
- نمونه گیری روشهای تشخیص بیماریهای ویروسی
- بیماریهای ویروسی دستگاه تنفس و راه انتقال آنها (آنفلوآنزا - سرماخوردگی، RSV، پارانفلوآنزا، سرخک)
- بیماریهای ویروسی دستگاه گوارش (روتاویروسها - آدنوویروسها - کالیسی ویروسها)
- بیماریهای ویروسی کبدی (هپاتیت A, B, C) و مواد بثورات پوستی (هرپس - آبله)
- بیماریهای ویروسی دستگاه عصبی (پولیو، هاری)
- بیماریهای ویروسی منتقله بوسیله حشرات
- ویروسهای مولد ناهمجارتی در جنین

- راههای مختلف پیشگیری و واکسیناسیون برعلیه بیماریهای ویدروسی

(ب) عملی یک واحد (۳۴ ساعت):

آشنایی با مورفولوژی باکتریها - انواع رنگ آمیزی - انواع محیط های کشت و نحوه کشت دادن و آشنایی با

نحوه تعیین هویت باکتریهای پاتوژن ذکر شده در درس نظری

منابع:

میکروب شناسی جاوتز - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

(الف) آزمون تکوینی: بصورت آزمونهای کوتاه کتبی - کوئیز - واگذاری تکلیف و آزمون میان ترم

(ب) آزمون پایانی:

- استفاده از آزمونهای کتبی

- آزمون آزمایشگاهی

- و بهره گیری از شیوه آزمون عینی سازماندهی شده در آزمایشگاه (OSLE)

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

درک و بزرگی اصول و قواعد روانشناسی و آشنایی با مفاهیم بهداشت روانی

شرح درس:

باتوجه به اینکه سلامت را برخورداری از رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی تعریف می‌کنند. با نظر به اهمیت بهداشت روانی در سلامت انسان آشنایی با اصول و قواعد روانشناسی و اختلالات شخصیتی و تیز اطلاع از عوامل تهدیدکننده سلامت روان و نقش سطوح ۲ گانه پیشگیری در دوری از این عوامل و برنامه‌های کشوری در این زمینه می‌تواند مفید باشد.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

الف - روانشناسی :

تعریف روانشناسی - وراثت محیط و رفتار فرد - جنبه‌های مختلف رشد انسان از نظر بدنی، عاطفی، عقلانی و اجتماعی - رفتارهای اجتماعی - احتیاجات اساسی انسان - رفتار عادی و غیر عادی - تفکر و خصوصیات آن - هوش و انواع آن - شخصیت و اختلالات آن - نقش اختلال شخصیت در گرایش به مواد مخدر

ب- بهداشت روان :**- تعریف بهداشت روان**

ارتباط متقابل سلامت جسم با سلامت روان

- شاخصهای سلامت روان

- عوامل خطر (Risk Factors) در ابتلاء اختلالات و بیماریهای روانی

- نقش جامعه، خانواده و افراد خاص در سلامت روان

- نقش ایمان و معنویت در سلامت روان

- اختلالات خلقی و اضطرابی

- مشکلات خاص دوران بلوغ

- مشکلات جنسی و سلامت روان

- پیشگیری از بروز اختلالات و بیماریهای روانی در سطوح ۲ گانه پیشگیری

- اشاره به برنامه‌های کشوری بهداشت روان در ایران

منابع :

- ۱- کتاب جامع بهداشت عمومی ، استاد دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، آخرین انتشار.
- ۲- برنامه کشوری بهداشت روانی، دکتر جعفر بوالهی، آخرین انتشار
- ۳- روانشناسی عمومی، گنجی، حمزه، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون نهایی (كتبي)
- ارزیابی حضور فعال در بحث های کلاسی

بهداشت دهان و دندان

پیشناز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ (واحد نظری - واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

کد درس: ۱۸

هدف کلی درس:

هدف: آشنایی کامل با شرایط بهداشت دهان و دندان کودکان تا ۱۴ ساله و زنان باردار و شیرده و انجام بعضی از خدمات مجاز در زمینه بهداشت دهان و دندان و آموزش مسائل مهم آن به مادران و کودکان و کمک به دندانپزشک در موارد لزوم

شرح درس:

رعایت بهداشت دهان و دندان نقش مهمی در پیشگیری از بیماری‌ها و حفظ سلامتی فرد دارد و این امر در کودکان زیر ۱۴ سال، زنان باردار و زنان شیرده اهمیت بیشتری دارد. در این درس آشنایی با فضای دهان، دندانهای شیرده و دائمی و اصول بهداشت دهان و دندان شامل مسواک زدن صحیح، استفاده از دهان شویه‌ها، معاینات منظم توسط دندانپزشک، استفاده از نخ دندان و ... و جرمگیری مورد تأکید قرار می‌گیرد و در کنار آموزش نظری، نحوه کار در واحدهای دندانپزشکی مراکز بهداشتی درمانی و چگونگی ارائه آموزش بهداشت دهان و دندان به کودکان، مادران باردار و شیرده آموزش داده می‌شود.

سربصل درس: (۵۱ ساعت)

الف-نظری: (۱ واحد ۱۷ ساعت)

شناسخت کلی دهان و دندانهای شیرده و دائمی و تفاوت آنها

تعریف بهداشت دهان و اهمیت دندانپزشکی پیشگیری و برنامه کشوری بهداشت دهان و دندان

اهمیت بهداشت دهان در پیشگیری از بیماریها

نقش تغذیه در بهداشت دهان و دندان

عوامل میکروبی داخل دهان و علل تشکیل پلاک

(مسواک و انواع آن و روش صحیح مسواک زدن و موارد استعمال دهان شویه و خمیر دندانهای مختلف)

تأثیر معاینات منظم و مرتب دندانپزشکی در گروههای مختلف بویژه در کودکان و مادران باردار و شیرده

تأثیر و چگونگی استفاده از Dental Floss (نخ دندان)

تأثیر جرم گیری بر بهداشت دندانها

مراقبت بهداشتی ضروری در کلینیک‌های دندانپزشکی با تأکید بر بیماریهای منتقله از طریق خون

ب- عملی : (۱ واحد ۲۴ ساعت)

کار در واحد دندانپزشکی مرکز بهداشت برای آشنایی با چگونگی رویش دندانها، چگونگی برخورد با کودکان در کلینیک های دندانپزشکی، چگونگی کاربرد وسایل دندانپزشکی که در کلینیک های عادی بکار می رود و مهمتر از همه چگونگی آموزش بهداشت دهان و دندان به کودکان و مادران باردار و شیرده.

منابع :

- ۱- کتاب جامع بهداشت عمومی، تالیف استاد دانشگاههای علوم پزشکی کشیون، جلد یک، فصل ششم، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون پایان ترم (امتحان کتبی)
- آزمون عملی (در مراکز بهداشت دهان و دندان)

کد درس: ۱۹

اقتصاد بهداشت

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنائی با مفاهیم، قوانین و روش‌های تحلیل اقتصادی در بهداشت و درمان

شرح درس و سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

مقدمه ای بر اقتصاد بهداشت، اقتصاد و توسعه و مدیریت، تفاوت‌های بازارهای بهداشت و کالا، بهداشت و درمان، همبستگی‌ها و تفاوت‌ها، شیوه‌های تحلیل هزینه و کیفیت زندگی، اقتصاد بهداشت و عقوفت بیمارستان، بیمه: عناصر وابعاد آن، شیوه‌های پرداخت برای پروایدرها، قوانین اقتصاد کلاسیک، ارزشیابی اقتصادی درمان و بیمارستان، DR و طبقه‌بندی‌های اقتصادی بیماریها

منابع:

- تجلیلهای هزینه‌های بیمارستان: راهنمایی برای مدیران، آخرین انتشار

- اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه، آخرین انتشار

- آصف زاده، سعید مبانی اقتصاد بهداشت و درمان، آخرین چاپ:

- آثار منتشر شده از سوی بانک جهانی و WHO، آخرین انتشار

- مجلات HEALTH POLICY

- مجلات HEALTH ECONOMIC

- فصل نامه تامین اجتماعی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

امتحان + فعالیت‌های کلاسی (مقاله و سخنرانی + حضور در کلاس و)

بهداشت دانش آموزان و مدارس

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با شرایط خاص دانش آموزان و بهداشت مدارس، توان انجام معاینات دانش آموزان و تشخیص زوردرس و موقع معایب و اختلالات جسمی و روانی آنها با توجه به رشد و تکامل، تشخیص زوردرس اختلالات بینایی و شنوایی.

شرح درس:

دانش آموزان گروه هدف بسیار مهمی برای ارائه خدمات بهداشتی درمانی در سیستم سلامت کشور ما بحسب من آیند و تامین، حفظ و ارتقاء سلامت آنان نقشی بسیار مهم در سلامت جامعه خواهد داشت.

با شناسایی شرایط دانش آموزان و انجام معاینات دوره ای آن به منظور تشخیص به موقع و زورهنجام اختلالات جسمی و روانی در آنان که توسط کارکنان سیستم بهداشتی انجام می شود، سطح سلامت گروه سنی کودک و نوجوان و جوان ما بالاتر خواهد رفت. در این درس دانشجو جزئیات بهداشت دانش آموزان را فراخواهد گرفت.

سrfصل درس : (۴۲ ساعت)

الف-نظری (۱/۵ واحد، ۲۶ ساعت)

- تعریف بهداشت مدارس و خدمات بهداشتی در مدارس
- نقش مدرسه در زندگی خانوادگی و اجتماعی
- یادآوری کلی در مورد رشد و تکامل در سنین مدرسه
- بینایی سنجی : مختصری درباره چشم و عیوب آنها در سنین مختلف ، اثرات ضعف بینایی در شرایط و تحصیلی دانش آموزان ، طرق مختلف و ساده سنجش بینایی و کاربرد وسائل مختلف سنجش بینایی در شرایط مختلف مراقبت های لازم برای کودکان مبتلا به عیوب رنگ در چشم
- شنوایی سنجی : مختصری درباره گوش و اختلالات شنوایی ، طرق مختلف و ساده سنجش شنوایی و شرایط جسمی و روانی و تحصیلی دانش آموزان، اثرات اختلالات شنوایی بر شرایط جسمی و روانی و تحصیلی دانش آموزان ، مراقبت های لازم برای کودکان مبتلا به اختلالات شنوایی ، طرق مختلف جبران شنوایی
- نحوه معاینات دانش آموزان در مدارس و مراکز بهداشت به منظور تشخیص زوردرس و موقع بیماریها و اختلالات
- چگونگی کنترل بیماریهای واگیر در مدارس و مقررات جدا سازی، ایمن سازی و ...

- نحوه انتقال بیماریهای مهم از جمله بیماریهای ایدز و ...
 - بهداشت محیط مدرسه و اقدامات لازم برای پیشگیری از سوانح و حوادث
 - چگونگی آموزش بهداشت در مدارس و اهمیت آن
 - کودکان نیازمند مراقبت های خاص در مدرسه کلیاتی در باره بهداشت روانی دانش آموزان و مسائل نوجوانان در ایران
 - نقش مشارکت دانش آموزان و معلمین در ارتقای سطح بهداشت مدارس
- ب- عملی (۵۰٪ واحد ۱۷ ساعت)**

قسمتی از دروس بصورت عملی در آزمایشگاههای فیزیک کاربردی شناختی سنجی و بینایی سنجی انجام گردد.

منابع:

- ۱- کتاب جامع بهداشت عمومی، استاد دانشگاههای علوم پزشکی کشور، جلد سوم، فصل دوازدهم، آخرین انتشار
- ۲- بهداشت مدارس، دکتر رمضانخانی - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهایی (امتحان کتبی)
- آزمون عملی در آزمایشگاه های مربوطه

کد درس: ۲۱

کاربرد کامپیوتر در تجزیه و تحلیلهای داده‌های بهداشتی

پیش‌نیاز یا هم‌مان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

بدست آوردن توانائی کار با نرم افزارهای معمول

شرح درس:

بعد از اتمام این درس دانشجویان قادر خواهند بود که داده‌های مربوط به یک طرح تحقیقاتی را وارد کرده، تجزیه و تحلیل نمایند و بر اساس آن نتایج آن را در گزارش نمایند.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

تهیه فرم ثبت اطلاع، کد شیت کردن، طراحی فرم ورود اطلاعات به کامپیوتر، طراحی بانک اطلاعاتی، پالایش داده‌های وارد شده، انجام آنالیز توصیفی شامل محاسبه شاخص‌های مرکزی در پراکندگی، تهیه جداول فراوانی و توافقی، تهیه نمودارهای آماری، انجام آنالیز تحلیلی برای P-VALUE حدود اطمینان، حذف اثرات مخدوش کننده‌ها با آنالیز چند متغیره

منابع:

کتاب آموزش SPSS، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارائه یک بانک اطلاعاتی به دانشجو برای تجزیه و تحلیل

نظماهای سلامت در ایران و جهان

پیشنباز یا همزمان؛ تدارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنائی با سیستم‌های مختلف بهداشتی درمانی درکشورهای مختلف جهان و مقایسه روش‌های مختلف ارائه خدمات بهداشتی و درمانی با توجه به نکات مثبت و منفی (محاسن و معایب) هر یک از این روشها.

شرح درس سرفصل درس: (۳۴ ساعت)

زمینه: سطوح توسعه و سیاست و زیر ساخت اقتصادی مبنائي برای تجلی سیستم خدمات بهداشتی و درمانی، هزینه‌های جایگزینی، تامین خدمات بهداشتی و درمانی در بخش‌های خصوصی و عمومی، کیفیت مراقبت، اجرای سیستم‌های خدمات بهداشتی و درمانی با توجه به وضعیت بهداشتی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی.

منابع:

- ۱- مطالعه تطبیقی نظام سلامت در دنیا، حسین زارع، محمد رضا جمالی و ... - جلد اول (حمایت‌های اجتماعی، بهداشت و درمان) - آخرین انتشار
- ۲- نظام سلامت در دنیا، حسین زارع - جلد دوم (بسته‌های خدمات درمانی، بیمه سلامت) - آخرین انتشار
- ۳- گزارش جهانی سلامت سال ۲۰۰۰، نظماهای سلامت: ارتقاء عملکرد
- ۴- مدیریت بهداشت و درمان، دکتر سعید آصف زاده، فصول چهارم و پنجم و ششم و پانزدهم - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

امتحان + فعالیت‌های کلاسی (مقاله و سخنرانی + حضور در کلاس و ...)

بهداشت سالمندان

پیشناز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف: آشنایی با اصول بهداشت در دوران سالخوردگی و تامین سلامتی سالمندان و درک عواملی که موجب افزایش طول عمر و در نتیجه افزایش جمعیت سالخوردگان می‌گردد.

شرح درس:

باتوجه به اینکه امید به زندگی در کلیه کشورها و همچنین ایران افزایش یافته است و ترکیب سنی جمعیت روبه سالمندی است دانشجو با تعریف سالمندی و جمعیت شناسی و عوامل مؤثر بر تغییرات هرم سنی آشنا خواهد شد و تغییرات فیزیولوژیک و پاتولوژیک و اپیدمی بیماریهای شایع و عوامل مؤثر بر آن جهت بهبود کیفیت زندگی سالمندان را فرا خواهد گرفت.

سرفصل درس: (۳۴ ساعت)

• تعریف سالمندی

• جمعیت شناسی و تغییرات هرم سنی در ایران و جهان

• عوامل مؤثر بر تغییرات جمعیت سالمندان در جامعه

• تغییرات فیزیولوژیک و آناتومیک سالمندان

• اپیدمیولوژی بیماریهای شایع جسمانی و روانی در سالمندان

• مراقبت از سالمندان

• پیری زودرس - عوامل مهم در طولانی کردن عمر

• پیشگیری از بیماریهای دوران سالمندی از دوران کودکی و جوانی

• عوامل مؤثر بر افزایش کیفیت زندگی سالمندان شامل:

• تغذیه - فعالیتهای فیزیکی و اجتماعی - اوقات فراغت و بازنشستگی

منابع:

۱- کتاب جامع بهداشت عمومی، تالیف استادی دانشگاههای علوم پزشکی کشور، جلد سوم، فصل یازدهم، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

• آزمون نهایی (امتحان کتبی)

• ارزشیابی شرکت دانشجو در بحث های گروهی

مدیریت و نظارت در مراکز بهداشتی در فانی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۲۴

هدف کلی درس:

- هدف: دانشجویان پس از گذراندن این دوره آموزشی آگاهی و مهارت های زیر را کسب خواهند نمود.
- آشنایی با نظام شبکه مراقبت اولیه بهداشتی در ایران، وظایف خانه های بهداشت و بهورزان
- شناخت معیارها و ضوابط لازم برای پایش و نظارت فعالیت های خانه های بهداشت و بهورزان
- نظارت و ارزشیابی فعالیتهای بهورزان
- تهیه بازخوردهای لازم اطلاعاتی جهت بهبود عملکرد خانه های بهداشت و بهورزان در ارائه مراقبتها اولیه بهداشتی

شرح درس:

در راستای آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی اولیه در ایران و نظارت و ارزشیابی فعالیتهای بهورزان و ارائه پس خواراند پایش به بهورز، دانشجو در این درس با تعریف مدیریت و وظایف و برنامه ریزی و اجرای آن و جنبه های اقتصادی - اجتماعی PHC در سطح شهرستان و مرکز بهداشتی درمانی و خانه بهداشت و وظایف بهورز، خانه بهداشت در خصوص بهداشت خانواده، بیماریها، مدارس، دهان و دندان، محیط و غیره آشنا خواهد شد.

سفرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

مدیریت و نظارت در مراکز بهداشتی درمانی کشور

بخش اول - مدیریت چیست

- تعاریف و اصول مدیریت

- وظایف اصلی مدیریت

- برنامه ریزی

- اجرا

- ارزشیابی

بخش دوم - جنبه های اقتصادی اجتماعی خدمات بهداشتی

بخش سوم - آشنایی با شبکه مراقبتها اولیه بهداشتی

- ابعاد مختلف مراقبتها اولیه بهداشتی

- شبکه بهداشتی درمانی شهرستان

- سازمان و مدیریت شبکه های بهداشتی درمانی در ایران

بخش چهارم - وظایف بهورزان در ارائه مراقبت اولیه بهداشتی

- سرشماری سالانه و ثبت اطلاعات

- آموزش بهداشت عمومی

- تشکیل گروههای داوطلب و شوراهای محلی بهداشت

- مراقبت از زنان باردار

- مراقبت از کودکان

- بهداشت باروری

- آموزش و فرآگیری تغذیه ای

- مراقبت از دانش آموزان و بهداشت مدارس

- بهداشت دهان و دندان

- ایمن سازی

- نظارت بر مدارس و بهداشت حرفه ای

- بهسازی محیط و بهداشت محیط اماکن عمومی

- بازدید منزل

- بیماریابی

- درمان برخی بیماریها براساس پرونکل

- کمکهای اولیه درمانی و پیشگیری و درمان

- فوریتها

- بازتوانی و کمک به معلولان

- همکاری با دانشجویان اعزامی

بخش پنجم - نظارت و ارزشیابی فعالیتهای خانه های بهداشت و بهورزان

- اهداف و روشهای مختلف نظارت و ارزشیابی

- فرایند نظارت و ارزشیابی مراقبتها

- چگونگی نظارت و ارزشیابی فعالیت بهورزان

- تهیه باز خورد برای بهورزان و پیگیری روتد بهبود فعالیتها

منابع:

- خدمات مدیریتی در شبکه بهداشت و درمان شهرستان، دکتر سیروس پیله روی، آخرین انتشار
- کتاب جامع بهداشت عمومی، استاد دانشگاههای علوم پزشکی کشور، جلد دوم، فصل هفتم آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

* آزمون نهایی (امتحان کتبی)

* ارزیابی دوره ای

تکنولوژی آموزشی

کد درس : ۲۵

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری-۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس:

هدف: شناخت مبانی تکنولوژی آموزشی جهت بکارگیری موثر آن توسط دانشجویان مربوطه

شرح درس:

طراحی یک برنامه آموزشی اساس فرآیند آموزش را تشکیل می دهد که در آن با استفاده از روش‌های علمی اهداف آموزشی انتخاب و روش آموزشی متناسب با آنها پیشنهاد می گردد و با کمک طراحی و تهیه رسانه‌های آموزشی، آن برنامه اجرا می گردد و پس از اجرا مورد ارزشیابی قرار می گیرد. دانشجو در این درس با اصول و مبانی تکنولوژی آموزشی آشنا خواهد شد.

سفرفصل درس: (۱۷ ساعت نظری-۲۴ ساعت عملی)

- ۱- آشنایی با تعریف و مبانی تکنولوژی آموزشی و طراحی منظم آموزشی
- ۲- آشنایی با فرآیند ارتباط برای برقراری آموزش
- ۳- نقش مواد و وسائل آموزشی و تاثیر آنها در یادگیری
- ۴- تدوین و تنظیم اهداف آموزشی متناسب با نیاز آموزشی و ویژگی های فرآگیران
- ۵- تهیه و تدوین محتوای آموزشی متناسب با اهداف آموزشی و ویژگی های فرآگیران
- ۶- انتخاب و بکارگیری روش آموزشی متناسب با اهداف آموزشی و ویژگی های فرآگیران
- ۷- رسانه‌های آموزشی غیر نورتاب (تابلوها - اشیای واقعی - تصاویر آموزشی - چارت‌ها - پوسترها و نمودارها)
- ۸- رسانه‌های آموزشی نورتاب ساکن (فیلم استزیپ - اسلاید، اوره德 و اوپک)
- ۹- طراحی و تهیه یک نمونه پمفت یا یک نمونه چارت برگردان یا یک نمونه پوستر متناسب با اهداف آموزشی و ویژگی های فرآگیران
- ۱۰- اجراء (یا ایفای نقش بعنوان آموزشگر) برنامه آموزشی
- ۱۱- نظارت بر اجراء یا ایقای نقش یک نفر از همدوره ای های خود و ثبت نقاط ضعف و قوت برنامه آموزشی وی و ارائه پیشنهادات اصلاحی
- ۱۲- ارزشیابی کاربرد رسانه‌ها
- ۱۲- ارزشیابی Output برنامه آموزشی

منابع:

- ۱- تکنولوژی آموزشی، احديان - آخرین انتشار
- ۲- تکنولوژی آموزشی، هاشم فردانش - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون عملی در کارگاه آموزشی نهایی
- ارزیابی پروژه های آموزشی ارائه شده توسط دانشجو
- آزمون نهایی : امتحان کتبی

اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران

پیشندیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۲۶

هدف کلی درس:
هدف: آشنایی با شناخت عوامل موثر بر توزیع و انتشار بیماریهای واگیر و غیر واگیر.
آشنایی با راههای انتقال، پیشگیری و کنترل بیماریهای واگیر و غیر واگیر.

شرح درس:

باتوجه به اهمیت توزیع و انتشار بیماریهای واگیر و غیر واگیر جهت کنترل و پیشگیری آن، در این درس دانشجو با تعریف اپیدمیولوژی و عوامل خطر و این سازی و مبارزه با عفونتهای تنفسی وغیره که از طریق هوا، غذا یا آب منتقل می شود آشنا خواهد شد و نسبت به بیماریهای غیر واگیر مثل سوء تغذیه و سرطانها و بیماریهای روانی و ستوانع و بلایا جهت جلوگیری از بروز آنها اشراف خواهد یافت.

سروفصل درس: (۳۴ ساعت)

- تعریف اپیدمیولوژی
- عوامل خطر سلامتی
- راههای انتقال و کنترل بیماریها
- این سازی (تصویب میزان)
- توزیع بیماریها و تعیین اولویت ها
- منابع اطلاعات بیماریهای عفونی
- عفونت های منتقله از طریق هوا:
 - عفونت های حاد تنفسی
 - عفونت های استرپتوكوکی و عوارض آن
- سرخک
- سیاه سرفه
- جدام
- سل
- منزئیت مننگوکوکی
- عفونت های منتقله از طریق غذا و آب

اسهالهای حاد باکتریایی

تیفوئید

فلج اطفال

هپاتیت نوع E,A

زیاردیازیس

آمیبیازیس

کرمهای روده ای

عفونت های ناشی از تماس مستقیم

بیماریهای مقاربی

هپاتیت ویروسی C,B

تراخم

کزان

شیستووزمیازیس

بیماریهای منتقله بوسیله بند پایان

مالاریا

سالک جلدی و احشایی

بیماریهای مشترک انسان و حیوان

کلیات بیماریهای مشترک انسان و حیوان

ماری

کنست هیداتیک (اکینوکوکوسیس)

توكسوپلاسموزیس

بروسلوزیس

ساملونتلوزیس

تنیازیس

- بیماریهای غیر واگیر

سوء تغذیه

سرطانها (پوست ، مری ، معده ، پستان و ...)

ناتوانیها (Disabilites)

- ناخوشی های دماغی (Mental illness) اسکیزوفرنی ، افسردگی ، خودکشی ، بیماریهای قلب و عروق

- سوانح و تصادفات

- بلایا (سیل و زلزله)

منابع:

- ۱- اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران، دکتر فریدون عزیزی، دکتر حسین حاتمی و دکتر جانقربانی، آخرین انتشار
- ۲- بخشندامه ها و مستورالعمل های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مبارزه و کنترل بیماریهای واگیر و غیرواگیر، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهایی (امتحان کتبی)

حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین سموم آفت کش و مقابله با آنها

کد درس : ۲۷

پیشگیری یا هم زمان: ندارد

تعداد واحد : ۲ (واحد نظری - واحد عملی)

نوع واحد : نظری - عملی

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با انواع و اقسام بیماریهایی که بوسیله بندپایان به انسان منتقل می شوند و روش‌های متداول و معمول که برای پیشگیری و کنترل این قبیل بیماریها وجود دارد.

شرح درس :

در این درس دانشجویان در دو بخش نظری و عملی با انواع حشرات موزی و ناقل بیماریها و اصول مبارزه با آنها و همچنین انواع حشره کشتهای و جونده کشتهای مهم و طرز تهیه و کار با حشره کشها و اجرای سمپاشی آشنا خواهند شد.

سرفصل درس : (۵۱ ساعت)

الف) نظری : (۱ واحد، ۱۷ ساعت)

کلیاتی درباره بندپایان از نظر انتقال بیماری

- تقسیم بندی بندپایان :

- مرغولوژی - بیولوژی و انتشار انواع مختلف حشرات (کولیسیده، پسیکودیده سیمولیده - سراتوپوگونیده -

- مگس ها - آنپلورا - سیفوناپترانو کنه ها) بطور جدگانه و نقش آنها در انتقال بیماری در ایران .

- اصول مبارزه با حشرات و سایر بندپایان بطور کلی

- معرفی انواع مهم حشره کشتهای بهداشتی و طرق مصرف آنها و معرفی وسائل سمپاشی طرق مبارزه با انواع

- مختلف حشرات (مبارزه شیمیایی - بیولوژیکی - ژنتیکی - بهسازی) و سایر بندپایان بطور جدگانه

- تستهای تعیین سطح حساسیت حشرات نسبت به حشره کش ها و طرق ارزشیابی حشره کشتهای مصرفی

- تاثیر کاربرد انواع حشره کشها و جونده کشها بر آلودگی محیط (آب، خاک، گیاهان و مواد غذایی)

- اکولوژی جوندگان مهم و نقش آنها به عنوان قحزن بیماریهای انسانی

- طرق مختلف مبارزه عملی با جوندگان و معرفی جونده کشتهای مهم

ب) عملی : (۱ واحد، ۳۴ ساعت)

- نشان دادن (بصورت دمو نسخه اسیون) انواع مهم حشرات - نمایش اسلاید - نمایش انواع وسائل شکار حشرات

- نمایش وسائل تست حساسیت و انجام تست حساسیت - نمایش پمپهای سمپاشی و طرز کار با آنها - طرز و طریقه

آماده کردن حشره کشها برای اجرای اجرای سمپاشی ها

منابع:

- ۱- درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی پازک، ترجمه خسرو رفایی شیرپاک، جلد سوم، فصل اول، آخرین انتشار
- ۲- کلیات حشره شناسی پزشکی - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهایی (امتحان کتبی)
- آزمون عملی (در آزمایشگاه حشره شناسی)

کد درس: ۲۸

برنامه های ملی مبارزه با بیماریهای واکیر

پیشنایاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با بیماریهای مهمی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای آنها برنامه مبارزه در سطح ملی تدوین و در دست اجرا است و آشنایی با روش‌های عملی مبارزه با این بیماریها

شرح درس:

بر مبنای سرفصل تعیین شده زیر دانشجویان با برنامه های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مبارزه، کنترل و ریشه کنی بیماریهای واکیر به لحاظ نظری و عملی آشنا شده و وظایف مقرر را انجام می دهند.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

- کلیاتی درباره مبارزه با بیماریهای عفومنی شامل:
 - چگونگی ایجاد یک عفومنت
 - زنجیره عفومنت
 - راههای انتقال و انتشار عفومنتها
- استراتژی های مبارزه با بیماری های واکیر
- آشنایی با بیماریهای واکیر داری که وزارت بهداشت و درمان برای کنترل، حذف یا ریشه کنی آن برنامه های در دست اجرا دارد.

در مورد هر یک از بیماریها، تعریف و مشخصات کلی از بیماریها، علائم و نشانه های بالینی، ایدمیولوژی، بیماری گفته می شود و در مورد جنبه های اجرایی هر یک از بیماریها به نکات ذیل اشاره می شود:

بیماریهایی که در برنامه های ملی قرار دارند عبارتند از:

عوان برنامه

سابقه

اهداف

شاخصهای وضعیت فعلی

روند بیماری در سالهای گذشته

مالاریا

سل

لیشمانتیوز جلدی

بیماریهای قابل کنترل از طریق واکسیناسیون (سرخک، کزان- سیاه سرفه - دیفتری - فلچ اطفال - هباتیت -

سرخجه

وبا

-	هاری
-	تب مالت
-	CCHF و هپاتیت C
-	C.D.D
-	ARI

منابع:

- ۱- بخشنامه ها و دستورالعمل های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مبارزه و کنترل بیماریها از جمله در برنامه های C.D.D. and E.P.I A.R.I. و ...
- ۲- کتاب جامع بهداشت عمومی، تالیف: اساتید دانشگاه، جلد ۲ و ۳، مباحث مربوطه، آخرین انتشار
- ۳- اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران، دکتر فریدون عزیزی، دکتر حسین جاتمی، دکتر جانقیانی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی باشجو:

- آزمون پایان ترم
- ارزیابی وضعيت مشارکت در بحث های گروهی

بیماریهای شایع کودکان و طرق پیشگیری از آن

کد درس: ۲۹

پیشنهادی همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت بیماری کودکان و نقش باورها و سنت‌ها در ایجاد و تشدید بیماری، توان در انجام معاینات ساده و تعلیم نحوه این معاینات، شناخت بعضی از علائم مهم بیماریها و قدرت آموزش نحوه شناخت این علائم، آشنایی و مهارت در مراقبت از کودکان بیمار و قدرت تعلیم مهارتها به رده‌های پایین‌تر، شناخت داروها و مکانیسم اثر داروهایی که مجاز به مصرف محدود آن هستند، توان تشخیص کودکان علیل و قدرت تصمیم‌گیری در ارجاع آنان به مراکز مخصوص، شناخت مهمترین اختلالات رشد و نکامل، سوء تغذیه، آویتا میتووها و قدرت تشخیص این ناراحتی‌ها، قدرت تعلیم کمکهای اولیه در طب کودکان.

شرح درس:

برمبانی اهداف تعیین شده دانش آموختگان این درس با توجه به سرفصل‌های تعیین شده به شناخت بیماریهای کودکان و نقش باورها در روند بیماری و چگونگی معاینات اولیه و شناخت علائم بیماریها آشنا خواهند شد.

سرفصل درس: (۳۴ ساعت)

- اهمیت سلامت کودکان و تاثیر آن بر جامعه
- ویژگیهای یک نوزاد و کودک سالم با تأکید بر شاخصهای رشد و نمو
- میزانهای ابتلا و مرگ و میر در نوزادان و کودکان و روند تغییرات آن در سالهای اخیر
- نشانه‌های بالینی مهم که حاکی از بیماری در کودکان هستند.
- عوامل تهدید کننده سلامت کودکان در مراحل مختلف زندگی (نوزادی - شیر خواری - نوپایی - سنین قبل و بعد از مدرسه)

I - نوزادان:

الف: شایع‌ترین غل مرج و ابتلا در نوزادان

ب- بیماری‌ها و عوامل تهدید کننده سلامت نوزادان شامل:

* وزن هنگام تولد (HBW - LBW)

* سن جنینی (Premature - Postmature)

* تاهنجازی‌های شایع مادرزادی در نوزادان

* بیماری‌های کروموزومی و ژئی نوزادان

* تشنج نوزادی و عوامل ایجاد کننده آن

* هیپوترمی و هیپرترمی نوزادان

* بیرقان نوزادی

ج- مراقبت از نوزادان :

II- شیرخواران و کودکان :

الف- شایعترین علل مرگ و ابتلا در شیرخواران

ب- بیماریها و عوامل تهدید کننده شامل :

* وقفه در رشد و نمو (شاخصها - عوامل ایجاد کننده - علائم بالینی - پیشگیری)

* عفونتهای شایع در شیرخواران و کودکان نوپا شامل : (عفونتهای دستگاه تنفسی فوقانی و تحتانی - دستگاه گوارشی - دستگاه ادراری - بیماریهای بثوری تب دار - و بیماریهای CNS).

* سوانح، حوادث و مسمومیتها

* کم خونی ها

* مسائل اجتماعی - روانی کودکان (نقش حضور والدین - اختلافات والدین - کودکان سر راهی - کودکان بزمکار - کودک آزاری).

ج- مراقبت از کودکان و انجام کمک های اولیه در موارد ضروری

منابع:

۱- کتاب جامع بهداشت عمومی، تالیف: اساتید دانشگاه، جلد ۲ و ۳ (مباحث مربوطه)، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

• آزمون پایان ترم

• ارزیابی دوره ای دانشجویان

پیشنبازیاهمنان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با بیماریهای غیر واگیر شایع - طرق ممکن پیشگیری با تقلیل موارد - روش‌های بیمار یابی - در مورد هر بیماری آشنایی با علل ایجاد کننده امکان تغییریا حذف آنها
شرح درس:

دانش آموختگان این رشته با گذراندن سرفصل‌های زیر با بیماریهای غیر واگیر شایع و علل و عوامل ایجاد کننده و راههای کنترل و مبارزه با این بیماریها آشنا خواهند شد.

(سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

- کلیاتی در باره مبارزه با بیماریهای غیر واگیر شامل :
 - اهمیت با تاکید بر Epidemiological and health transition و تغییرات ساختار جمعیت
 - اهداف مبارزه با بیماریهای غیر واگیر
 - استراتژی‌های مبارزه با بیماریهای غیر واگیر
- آشنایی با بیماریها و رویدادهایی که وزارت بهداشت و درمان برای مبارزه با آنها برنامه‌های مدون دارد شامل: دیابت

(Iodine Deficiency Disorders) IDD

پروفشاری خون و بیماریهای قلبی عروقی (بیماریهای ایسکمیک و رماتیسم قلبی)

- تالاسمی
- تضادفات رانندگی
- سوانح و سوختگی
- کم خونی‌ها
- بیماریهای تنفسی شفافی
- سلطانهای شایع
- بیماریهای روماتیسمی مزمن
- بیماریهای روانی
- در هر یک از بیماریهای فوق، تعریف و مشخصات کلی بیماری - علائم بالینی - اپیدمیولوژی - علل ایجاد کننده و عوامل خطر - روش‌های پیشگیری در سطوح مختلف

منابع:

- انتشارات و دستورالعمل های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مراقبت از بیماریهای غیرواگیر اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران، دکتر فریدون عزیزی، دکتر حسین حاتمی و دکتر جانقربانی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون پایان ترم
- ارزیابی دوره ای

پیش‌نیاز یا هم‌مان: -

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با آلودگی های آب و مشکلات ناشی از آنها و راه جلوگیری از این آلودگی ها بصورت کلی.

شرح درس:

دانش آموختگان با کذرادن سرفصل های مقر. این درس با ویژگیهای آب سالم چگونگی، کلرزنی، ویژگیهای مهم آب از نظر وجود عناصر مختلف و خواص فیزیکی و شیمیایی آب، آشنا شده و روش‌های صحیح نمونه برداری از آب و اصول و مقررات بهداشتی آب سالم را فراخواهند گرفت.

سرفصل درس: (۱۷ ساعت)

ویژگیهای آب سالم

- اصلاح خواص ظاهری آب - حذف رنگ و بو و مزه)

- ضد عفونی آب - کلرزنی

- ضد عفونی آب - اوزونیزاسیون و سایر روشها

- اصلاح خواص شیمیایی - فلورزنی و حذف فلور و آهن و منگنز

- سختی و سختی گیری

- عناصر جزئی در آب و فلزات سنگین

- مواد شیمیایی در آب

- دترژان ها در آب

- مواد موتازن - تراویژن و سرطان زا در آب

- مواد رادیو اکتیو در آب

- مبارزه با آلگ های در آب

- بهداشت رودخانه

- ظرفیت خود بالایی رودخانه و پالایش طبیعی

- استانداردهای پساب جهت دفع آبهای سطحی

- بهداشت و محافظت سدها و مخازن آب

- بیماریهای ناشی از آب

- روش صحیح نمونه برداری آب و انجام اقدامات لازم در موقع آلودگی نمونه

- بهداشت استخر ها (اصول و مقررات بهداشتی)

- اقدامات بهداشتی اولیه در رابطه با آب در موقع بحران

منابع:

۱- اصول، کیفیت و تصفیه آب و فاضلاب، تالیف دکتر محمد شریعت پناهی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون پایان ترم

بهداشت محیط ۲ (فاضلاب - زباله)

پیشنبازیا همزمان:

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی کردن دانشجویان با فاضلابها - تغییرات کمی و کیفی فاضلابها - اثرات فاضلابها بر محیط و راههای ساده تصفیه و دفع فاضلابها (تصویرت کلی) - ترکیب زباله طرق بهداشتی جمع آوری و نگهداری زباله و همچنین آشنازی با روشاهای بهداشتی دفع زباله

شرح درس:

باتوجه به اهمیت تغییرات کمی و کیفی فاضلابها و اثر آن بر محیط و همچنین اهمیت راههای تصفیه و دفع فاضلابها و ترکیب زباله و چگونگی جمع آوری و نگهداری و دفع بهداشتی آن سرفصل های زیر تدوین شدند تا دانش آموختگان این مقطع بتوانند اهداف تعیین شده برای این درس را برآورده کنند.

سرفصل درس: (۱۷ ساعت)

- فاضلاب - (تعریف - انواع - منابع - تغییرات و ...)
- مشخصات فاضلابها فیزیکی - بیولوژیکی - شیمیایی
- پارامترهای مهم CcD- BoD - Vss- ss و تقسیم بندی فاضلابها

روش های تصفیه فاضلاب (آشغالگیری - شن کبری ته نشینی - تصفیه بیولوژیکی و دفع لجن ها)

استاندارد کیفیت پسابها - دفع و یا استفاده مجدد از پساب و لجن ها

زباله (تعریف - ترکیب - انواع - منابع و ...)

خواص شیمیایی و فیزیکی و تشخیص مواد مشکل

خطرات ناشی از دفع غیر بهداشتی زباله

روشاهای جمع آوری زباله

تحویه آموزش مردم در خصوص مشارکت آنها در اجرای روشاهای صحیح جمع آوری زباله

روشاهای دفع زباله و نقش آن در پیشگیری از بیماریها

دفن بهداشتی زباله

تهیه کمپوست

بازیافت مواد زائد جامد

سوزاندن

بررسی مسائل و مشکلات موجود دفع زباله در ایران و تجربیات کشورهای دیگر

نقش دفع صحیح زباله در بهره وری اقتصادی

سازمانهای دخیل در امر فاضلاب و زباله و قوانین مربوطه

منابع:

- اصول، کیفیت و تصفیه آب و فاضلاب، تالیف دکتر محمد شریعت پناهی، آخرین انتشار
- مواد زائد جامد، دکتر قاسمعلی عمرانی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون پایان ترم

بهداشت حرفه ای

پیشنبازیا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با مسائل و مشکلات بهداشتی کارگران و محیط های کاری

شرح درس:

این درس با توضیح مفاهیم، اهداف و دامنه عمل بهداشت حرفه ای دانش آموختگان را بنا عوامل زیان آور محیط کار، بیماریهای حرفه ای و نقش عوامل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی آشنا نموده و اختلالات اسکلتی، عضلانی، روانی ناشی از کار و همچنین اصول و روشهای پیشگیری از بیماریها و حوادث ناشی از کار را توضیح خواهد داد.

سیزدهمین درس: (۳۴ ساعت)

۱- تعاریف، مفاهیم و اهداف و دامنه عمل بهداشت حرفه ای

۲- عوامل زیان آور محیط کار (فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی و ارگونومیکی

۳- بیماریهای حرفه ای

۴-۱ بیماریهای ناشی از عوامل فیزیکی

۴-۲ بیماریهای ناشی از عوامل شیمیایی - سموم و مسمومیت های شغلی - گرد و غبار

۴-۳ بیماریهای ناشی از عوامل بیولوژیکی

۴-۴ اختلالات اسکلتی - عضلانی

۵-۵ اختلالات روانی ناشی از کار (استرس، نوبت کاری)

۶-۶ کلیات ارگونومی (مهندسی عوامل انسانی)

۷-۷ کلیات روشهای ارزیابی اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار

۸-۸ اینتی و حوادث ناشی از کار

۹-۹ اصول و روشهای پیشگیری از بیماریها و حوادث ناشی از کار

۱۰-۱۰ بازدید از محیط های کاری و تهیه گزارش بررسی

منابع:

۱- چوبینه، علیرضا، کلیات بهداشت حرفه ای، آخرین انتشار.

۲- اصول ارگونومی، حسن صادق نائینی، آخرین انتشار.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

• آزمون پایان ترم

• ارزشیابی های در طول ترم

کد درس: ۳۵

اصول مدیریت در خدمات بهداشتی

پیش‌نیاز یا هم‌مان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف:

دانشجویان پس از گذراندن این دوره آموزشی، آگاهی و مهارتهای زیر را کسب خواهند کرد:

- آشنایی با مفاهیم اولیه و کلیات مدیریت
- آشنایی با اهداف، ساختار، وظایف و کارکرد سازمانها و تشکیلات بهداشتی، درمانی کشور در سطوح مختلف و نحوه مدیریت آنها
- آشنایی با اهداف، ساختار و کارکرد سازمانهای بهداشتی بین المللی

شرح درس:

دانش آموختگان با گذراندن سرفصل های زیر قادر خواهند بود تا با مفاهیم اولیه و کلیات مدیریت، اهداف، ساختار، وظایف و کارکرد سازمانها و تشکیلات بهداشتی درمانی کشور در سطوح مختلف و چگونگی مدیریت آنها آشنا شده و با ساختار و کارکرد سازمانهای بهداشتی بین المللی مقایسه نمایند.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

الف) کلیات مدیریت:

- تعاریف و مفاهیم
- سیر تکوینی تئوری ها و مکاتب مدیریت از آغاز تا امروز
- وظایف مدیران (برنامه ریزی، سازماندهی، بسیج امکانات و منابع، هدایت، انگیزش و رهبری، هماهنگی و ارتباطات و کنترل و ارزشیابی)

ب) خدمات بهداشتی:

- مفاهیم سلامت، بیماری و بهداشت
- طیف سلامت و دامنه فعالیت در بهداشت عمومی
- ویژگیهای اقتصادی و اجتماعی بخش بهداشت

ج) مدیریت خدمات بهداشتی:

- کاربرد اصول مدیریت در بخش بهداشت
- نظامهای عرضه خدمات بهداشتی در جهان
- سازمانهای بنهداشتی بین المللی
- سازمان و مدیریت تشکیلات بهداشتی در ایران
- مراقبتهای اولیه بهداشتی و شبکه های ارائه خدمات

منابع:

- ۱- درستاده پزشکی پیشگیری و اجتماعی، آخرین انتشار
- ۲- ملک ماهون و همکاران، «درباره مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی»، آخرین انتشار
- ۳- خدمات مدیریتی در شبکه بهداشت و درمان شهرستان، دکتر سیروس پیله رودی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون پایان ترم
- ارزیابی دوره ای

پیش‌نیاز یا هم‌مان:

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با عوامل موثر در بهداشت مواد غذایی، مسکن و معیارهای بهداشتی که در اماکن عمومی و مسکن باید رعایت شود و اثرات نامساعد اماکن غیر بهداشتی - آشنایی دانشجویان با انواع آلوده کننده‌های هوا و منابع انتشار آنها و مچینین اثرات نامساعدی که بر انسان و محیط زیست می‌توانند داشته باشند آشنایی با مخاطرات پرتوهای یونسانز و طرق حفاظت در برابر آنها

شرح درس:

گزارندن سرفصل‌های تعیین شده برای این درس دانش آموختگان را قادر خواهد ساخت تا عوامل مؤثر در بهداشت مواد غذایی، معیارهای بهداشتی در اماکن عمومی و مسکن را شناخته و تاثیرات غیربهداشتی بودن اماکن و نقش آلوده کننده‌های هوا و منابع انتشارات آنها و نقش این آلودگیها را بر انسان و محیط زیست بشناسند تا اهداف مقرر در این درس تحقق پیدا کند.

سر فصل درس: (۱۷ ساعت)

تعريف بهداشت مواد غذایی، آلودگی مواد غذایی، فساد مواد غذایی، بیماریهای ناشی از غذا، نگهداری مواد غذایی، آماده سازی و عرضه بهداشتی مواد غذایی، استانداردها و قوانین مرتبط با مواد غذایی، تعريف مسکن، عوارض ناشی از زندگی در مساقن نامناسب و مسائل بهداشتی روانی، تسبیلات و تجهیزات ایمنی در مسکن، تهمیرات و نگهداری ساختمانها، نور، حرارت، رطوبت، تهویه، انواع، کلیاتی در مورد اماکن عمومی، استخرها و بیناگاهها، گرمایه‌های عمومی، بیمارستانها آسایشگاهها، زندانها، هتل‌ها، رستورانها سایر اماکن عمومی، مقررات و آئین نامه‌های بهداشتی، ترکیب هوا، تعاریف و اصطلاحات، اثرات جو بر انتشار آلودگی‌ها، تاریخچه سوانح ناشی از آلودگی هوا، منابع آلودگی هوا، اثرات آلودگی هوا بر انسان، اثرات آلودگی هوا بر گیاهان، سایر اثرات آلودگی هوا، مقررات هوا، کنترل آلودگی ها.

مقدمه ای راجع به پرتوهای یونیزان، حفاظت در برابر تشعشع، واحدها و استانداردهای بین المللی، اصول حفاظت در رادیوتراپی، اصول حفاظت طب هسته ای، آلودگی محیط زیست به مواد رادیو اکتیو، دفع زباله‌های اتمی اثرات بیولوژیکی پرتوها.

منابع:

۱- پرتوهای یونسانز و بهداشت آنها، دکتر اشرف السادات مصباح، آخرین انتشار.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون پایان ترم

پیشنبازی‌اهم‌مان: روانشناسی و بهداشت روان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف:

- آشنایی با تعریف - اصول، اجزا و مفاهیم بهداشت روانی
- آشنایی با عوامل موثر در بهداشت روانی
- آشنایی با علل و زمینه‌های اعتیاد و راههای پیشگیری و تقابل با آن

شرح درس:

این درس دانشجویان را با اصول و مفاهیم بهداشت روانی آشنا نموده و عوامل و متغیرهای زمینه ساز و مؤثر در آن را توضیح خواهد داد. همچنین دانشجویان در این درس با علل و عوامل و زمینه‌های اعتیاد و روشهای پیشگیری و مقابله با آن آشنا خواهند شد.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

(الف) بهداشت روان:

- تعریف بهداشت روان
- تاثیر متقابل سلامت جسم و روان و مکانیسم‌های آن
- شاخصهای سلامت روان
- عواملی که موجب اختلالات در بهداشت روان می‌شوند
- نقش محیط (خانواده - جامعه) در سلامت زفاف
- مسائل دوران بلوغ و نقش متقابل بهداشت روان در آن
- اهمیت بهداشت روان در دوره‌های مختلف سنی (کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان)
- نقش ایمان و معنویت در سلامت روان
- راههای پیشگیری از بروز اختلالات و بیماریهای روانی
- برنامه‌های کشور بهداشت روان

(ب) اعتیاد:

- ◆ کلیاتی در مورد اعتیاد و مواد اعتیادآور
- ◆ اعتیاد از دیدگاه بهداشت روانی
- ◆ علل و زمینه‌های اعتیاد
- ◆ اعتیاد، جرم یا بیماری
- ◆ نقش عوامل زیست شناختی، روانی و رفتاری، عوامل اجتماعی، اقتصادی و محیطی در اعتیاد
- ◆ نقش باورها و فرهنگ جامعه در اعتیاد

- وضعیت اعتیاد در ایران و جهان و برنامه های پیشگیری از اعتیاد
- نگاهی به روش های مقابله با اعتیاد در گذشته و راه های جدید

منابع:

- برنامه کشوری بهداشت روانی، دکتر جعفر بوالهری ، آخرین انتشار
- بهداشت روانی، دکتر بهروز میلانی فر، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهائی
- آزمونهای دوره ای

کد درس : ۳۷

تغذیه کاربردی

پیش‌نیاز یا هفتمان: اصول تغذیه
تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

اهداف :

- آشنایی با نقش و اهمیت تغذیه در بهداشت و سلامت جامعه
- آشنایی با استانداردهای مواد غذایی و تنظیم برنامه غذایی
- آشنایی با تغذیه گروههای آسیب پذیر
- آشنایی با روش‌های مختلف ارزیابی وضع تغذیه
- آشنایی با آموزش تغذیه

شرح درس :

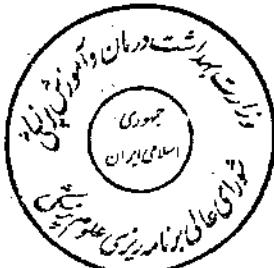
این درس دانشجویان را با نقش و اهمیت تغذیه در سلامت فردی و سلامت جامعه و استانداردهای مواد غذائی، تنظیم برنامه غذائی، چگونگی تغذیه گروههای آسیب پذیر آشنا نموده و بالاخره روش‌های ارزیابی وضع تغذیه را ارائه خواهد داد.

سرفصل درس : تئوری (۲۶ ساعت)

- نقش و اهمیت تغذیه در بهداشت و سلامت جامعه
- دریافت‌های غذایی مرجع، هرم غذایی و کاربرد آن، اصول برنامه ریزی تغذیه
- اهمیت گروههای آسیب پذیر در برنامه‌های تغذیه
- تغذیه گروههای آسیب پذیر جامعه
- روش‌های مختلف ارزیابی وضع تغذیه (روش‌های تن سنجی، مصرف مواد غذایی و روش‌های بالینی و آزمایشگاهی و غیره)
- روش‌های مختلف آموزش تغذیه

عملی : (۱۷ ساعت)

- شرکت در یک برنامه تغذیه‌ای نظیر: بررسی وضع تغذیه در یک جمعیت مشخص
- تنظیم یک برنامه کوتاه آموزشی برای یک گروه آسیب پذیر.

منابع :

- ۱- راهنمای کاربردی تغذیه برای بیماران دیابتی، آخرین انتشار
- ۲- اصول تغذیه رابینسون، آخرین انتشار
- ۳- تغذیه تکمیلی، آخرین انتشار
- ۴- تغذیه و رژیم غذایی زن باردار، آخرین انتشار
- ۵- تغذیه و رژیم غذایی ورزشکاران، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون پایان ترم
- آزمونهای دوره ای

بهداشت مادران و کودکان
پیشگیری از همراهان: ندارد
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
اهداف:

- آشنایی با کلیاتی در مورد بهداشت مادر و کودک
- آشنایی با چگونگی مراقبتهاي مادران و کودکان (كميت، كيفيت و اجزاء مراقبتها)
- آشنایی با رشد و تکامل کودکان و عوامل موثر بر آن و توان تشخيص چگونگی و روئند رشد و تکامل
- آشنایی با عوامل موثر و خطرناک در سلامت مادر و کودک و راههای پیشگیری از آن
- آشنایی با عوامل موثر در مرگ کودکان و مادران و راههای پیشگیری از آن

شرح درس :

باتوجه به آسیب پذیری این دو گروه و اهمیت ارائه خدمات به آنها در این درس دانشجو با کلیات و چگونگی مراقبتهاي کمي و كيفي مادران و کودکان آشنا شده و روئند رشد و تکامل کودکان، عوامل موثر بر آن و راههای پیشگیری از اختلال در سلامتی، رشد و تکامل و مرگ و میر کودکان و مادران را فراخواهند گرفت.

سرفصل درس: (۳۴ ساعت)

- تعریف بهداشت مادر و کودک ، اهمیت ، گروه ، هدف
- تاریخچه خدمات بهداشت مادر و کودک در ایران و جهان
- مراقبتها و خدمات قبل از بارداری (مشاوره قبل از ازدواج - آزمایشهاي قبل از ازدواج - آموزش در مورد فاصله گذاري و تاثير آن در سلامت مادر و کودک)
- مراقبتها و خدمات دوران بارداری (چگونگي تشکيل پرونده، چگونگي تعیین زمان زایمان، معاینات کلینيکي و پاراکلينيکي ، تشخيص حاملگاهی آسیب پذیر و مراقبت ویژه از آنها، نحوه رشد جنین و عواملی که بر رشد جنین تاثير می گذارند (برنامه واکسیناسيون در زمان بارداری، تغذیه دوران بارداری و آموزش مادران))
- مراقبتهاي حین و پس از زایمان ، عوارض زایمان ، مراقبت مادر پس از زایمان
- ميزانهای مرگ مادران ، عوامل موثر و راههای پیشگیری
- نوزاد طبیعی ، ویژگیها و شاخصها
- نوزاد نارس
- سایر نوزادان آسیب پذیر (I.U.G.R – L.B.W) عوامل موثر در تولد آنها ، راههای پیشگیری و مراقبتها
- ميزانهای مرگ نوزادان ، کودکان و علل و عوامل موثر بر آنها
- تغذیه با شیر مادر ، مکانیسم ترشح شیر ، فوائد شیر مادر ، تغذیه مصنوعی و مسائل مربوط به آن، تغذیه تكميلي

- نیمی از بچه های کوچک در این سن می توانند
- رشد و تکامل و عوامل موثر بر آن (در دوران جنبی - شیرخواری - کودک)
 - نمودار رشد و تفسیر آن
 - مراقبتهای بهداشتی شیرخواران، در سال اول تولد، مراقبت از کودکان
 - مراقبت از کودکان قبل از سنین مدرسه
 - سوءتفذیه در کودکان
 - واکسیناسیون و اجرای برنامه گسترش ایمن سازی
 - سازمانهای ارائه دهنده خدمات بهداشت مادر و کودک
 - ارزشیابی خدمات بهداشت مادر و کودک

منابع:

- ۱- کتاب جامع بهداشت عمومی، گروه نویسندهای اساتید دانشگاه، جلد ۲ و ۳، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهائی
- ارزیابی نحوه مشارکت در بحث های گروهی

پیشنبازی‌اهم‌مان : آناتومی و فیزیولوژی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

اهداف :

- آگاهی از اهمیت بهداشت باروری در سلامت مادر، جنین، نوزاد، کودک و خانواده
- آگاهی از اجزاء بهداشت باروری و ارتباط آن با ارتقاء سلامت

شرح درس :

این درس دانشجویان را از اهمیت و نقش بهداشت باروری در سلامت مادر، جنین، کودک و خانواده آگاه نموده و با اجزاء بهداشت باروری و ارتباط آن با حفظ و ارتقاء سلامتی کودکان، مادران و خانواده آشنا خواهد ساخت.

سرفصل درس : (۴ ساعت)

- کلیاتی در مورد بلوغ طبیعی (بلوغ جسمی - روانی، اجتماعی و مشکلات و اختلالات زمان بلوغ)
- کلیاتی در مورد تاثیر عوامل مختلف (فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی) بر مسائل دوران بلوغ
- قاعده‌گی در دختران و بهداشت جسمی و روانی و اجتماعی آن
- اهمیت تغذیه در دوران بلوغ و نوجوانی
- حاملگیهای ناخواسته در نوجوانان و تاثیر آن بر سلامتی مادر، جنین، کودک و خانواده
- عقوتهاهای دستگاه تناسلی (AIDS)، عوامل زمینه ساز و راههای پیشگیری از آن
- بهداشت ازدواج
- حاملگیهای ناخواسته، سقط های عمدی، تاثیر آن بر مورتالیتی و موربیدیتی زنان و راههای پیشگیری از آن
- لزوم فاصله گذاری و اثر آن در سلامتی مادر و کودک
- خشونتهای جنسی، روانی، جسمی و اجتماعی زنان - میزان بروز و شیوع - عوامل ایجاد کننده و راههای پیشگیری از آن
- ناباروری (علل و عوامل ایجاد کننده، راههای پیشگیری و درمان)
- کلیاتی در مورد سرطانهای زنان (میزان ها، عوامل موثر، پیشگیری ها)
- یائسگی، عوارض و راههای پیشگیری از عوارض
- نقش و مشارکت مردان در بهداشت باروری

منابع :

۱- کتاب جامع بهداشت عمومی، گروه نویسندهای اساتید دانشگاه، جلد ۱، ۲ و ۳ (مباحث مربوطه)، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون پایان ترم
- آزمونهای دوره ای

اصول برنامه ریزی بهداشتی

کد درس: ۴۰

پیش‌نیاز یا هم‌مان: اصول مدیریت در خدمات بهداشتی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف:

- ۱- آشنایی دانشجویان با ماهیت، اصول و مراحل مختلف فرایند برنامه ریزی و برنامه ریزی بهداشت در نظام سلامت
- ۲- ارتقاء میزان شناخت و توان تحلیل برنامه های بهداشتی
- ۳- کسب آمادگی لازم برای مشارکت در تدوین برنامه های بهداشتی در سطح اول و نیز ارزشیابی و تحلیل هزینه بهره دهی و هزینه اثر بخشی برنامه های بهداشتی

شرح درس:

این درس متضمن ماهیت، اصول و مراحل مختلف فرایند برنامه ریزی بطورکلی و برنامه ریزی بهداشت در نظام سلامت خواهد بود. همچنین چگونگی ارتقاء سطح شناخت و توان تحلیل برنامه های بهداشتی و کسب آمادگی برای مشارکت در برنامه های بهداشتی و ارزشیابی آنها و تحلیل هزینه - بهره دهی را ارتقاء خواهد داد.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

- تعریف مفاهیم برنامه ریزی و برنامه ریزی بهداشتی
- ضرورت و اهمیت برنامه ریزی، محسن و محدودیتهای برنامه ریزی
- هدفها و بینش های برنامه ریزی (ارضاء و اقناع، بهینه سازی و سازگاری)
- نظامهای مختلف برنامه ریزی، محسن و محدودیتها
- سطوح برنامه ریزی (ناحیه ای، منطقه ای و ملی)
- ویژگیهای یک برنامه ریزی مناسب و مطلوب
- سلسله مراتب برنامه ها (برنامه های هشتگانه)

مراحل مختلف برنامه ریزی بهداشتی:

- آگاهی از فرصت ها، امکانات و محدودیت ها
- برآورد وضعیت و شناخت و تحلیل وضع موجود
- تعیین اهداف، نیازها و اولویتها
- تعیین راهها، وسائل و ابزار
- ارزیابی روشهای تکنیکها
- انتخاب بدیل و راه کار مناسب و موثر
- تدوین برنامه های فرعی و پشتیبان
- تنظیم برنامه تفصیلی و عملیاتی
- تعیین توالی فعالیتها و زمان بندی اجرای برنامه
- بیان کمی برنامه ها، تخصیص منابع و بودجه

اجرای برنامه

- پیگیری، پیشرفت کار، پایش و کنترل
- آشنایی با مدلها و تکنیکهای کنترل
- ارزشیابی نهائی (سنجدش میزان نتایج، تحلیل هزینه - بهره دهی و هزینه - اثر بخشی) و ارائه گزارش.

منابع :

- ۱- اصول برنامه ریزی بهداشتی، اندروگرین، آخرین انتشار
- ۲- برنامه ریزی در ارائه خدمات سلامت، محمود نکوشی فر، ملیکه بهشتی فر، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون نهائی
- ارزیابی چگونگی مشارکت در بحث های گروهی

آموزش بهداشت و ارتباطات

پیشنبازیا همزمان : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

اهداف :

- آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اصول آموزش بهداشت
- آشنایی دانشجویان با نقش و اهمیت آموزش بهداشت در شرایط و مکانهای مختلف
- توانمند نمودن دانشجویان جهت برنامه ریزی و تهیه برنامه های آموزش بهداشت
- توانمند نمودن دانشجویان جهت اجرا و ارائه پیامهای بهداشتی با روشهای مختلف
- توانمند نمودن دانشجویان جهت ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت

شرح درس :

این درس دانشجویان را با مفاهیم و اصول و نقش و اهمیت آموزش بهداشت در شرایط مختلف آشنا نموده و آنان را جهت برنامه ریزی و تدوین برنامه های آموزش بهداشت و ارائه پیام های بهداشتی و ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت توانمند خواهد ساخت.

سرفصل درس : (۳۴ ساعت):

- مروری بر تعریف، اهداف ، اصول ، فلسفه و دامنه کاربرد آموزش بهداشت
- تعریف و مفاهیم مربوط به ارتقاء سلامت
- رفتار بهداشتی و آموزش بهداشت
- یادگیری و تغییر رفتار در آموزش بهداشت
- هماهنگی بین بخشی در آموزش بهداشت
- آموزش بهداشت و توسعه فرهنگ جامعه و آموزش بهداشت
- نقش آموزش بهداشت در سطوح مختلف پیشگیری
- تشخیص نیازهای آموزشی
- مراحل برنامه ریزی آموزش بهداشت
- روشهای ارائه و انتقال پیامهای بهداشتی
- تعریف، هدف و اصول مشاوره
- مشاوره بهداشتی
- روشهای ارائه و انتقال پیامهای بهداشتی
- طرز تهیه انواع نشریات بهداشتی
- کاربرد رسانه ها در آموزش بهداشت

○ مروری بر تعریف ارتباط و انواع آن

○ اجزاء تشکیل دهنده ارتباط و ویژگی های آنها

○ نقش ارتباطات جمیعی در آموزش بهداشت

○ استفاده از وسائل کمک آموزشی جهت انتقال پیام های بهداشتی

○ نقش مریبان آموزش بهداشت در شبکه ارائه خدمات بهداشتی درمانی

○ نقش آموزش بهداشت در پیشگیری از بیماریهای واگیر

○ نقش آموزش بهداشت در پیشگیری از بیماریهای مزمن

○ نقش آموزش بهداشت در برنامه های بهداشت خانواده

○ نقش آموزش بهداشت در برنامه های بهداشت مدارس

○ شناخت موائع و مشکلات آموزش بهداشت

○ ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت

○ پژوهش در آموزش بهداشت

منابع :

۱- ساروخانی، باقر. جامعه شناسی ارتباطات. آخرین انتشار

۲- محسنی، متوجه. آموزش بهداشت. آخرین انتشار

۳- محسنینان راد. ارتباط شناسی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

• آزمون نهائی

• تهیه و تدوین یک برنامه آموزش بهداشت

پیشنبازیا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف:

- آشنایی با اصول و مبانی ژنتیک و انتقال بیماریهای ارثی
- آشنایی با علائم و تظاهرات بیماریها و ناهنجاریهای ژنتیک در کودکان
- توانایی اینکه با تعیین شجره نامه و وضعیت خانوادگی یک کودک بیمار، والدین وی را در مورد احتمال خطر در حاملگیهای بعدی برای داشتن یک فرزند معلول آگاه نماید.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با اصول، مبانی و علائم و تظاهرات بیماریهای ژنتیکی و ناهنجاریهای ناشی از آن در کودکان آشنا شده و قادر خواهند بود با تعیین شجره نامه و وضعیت خانواده یک کودک بیمار والدین او را در باره احتمال خطر در حاملگی های بعدی آموزش دهند.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

- تعاریف و تاریخچه ژنتیک
- ساختمان سلول و سلولهای جنسی
- تکامل جنین و ناهنجاریهای جنینی
- ژن ها، ژنتیپ و فتوتیپ
- قوانین وراثت
- اختلالات کروموزومی (بیماریهای مربوط به کروموزومهای جنسی - اختلالات مربوط به کروموزومهای اوتوزومال)
- بیماریهای متدلی
- ژنزوموپاتی و بیماریهای متابولیک
- ایمونوژنتیک و گروههای خونی (سیستم ABO، سیستم رزوس (Rh)، اریتروblastoz جنینی)
- اختلالات چند عاملی (Multifactorial Disorders)
- نقش استعداد ژنتیک در اختلالات شایع (سرطانها - بیماریهای قلب و عروق - دیابت - اختلالات مغزی و ...)
- ژنتیک جمعیت
- اقدامات پیشگیری و اجتماعی:

- الف) اقداماتی که برای ارتقاء سلامتی صورت گرفته : نیک زادگی (Eugenics) منفی و مثبت اصلاح نژاد - مشاوره ژنتیک - پیشگیری از ازدواج‌های فامیلی پرخطر و ازدواج در سنین بالا
- ب) محافظت اختصاصی
- ج) تشخیص به موقع و درمان : تعیین حاملین ژنتیکی - تشخیص قبل از تولد - غربالگری نوزادان تازه متولد شده و تشخیص بیماران قبل از ظهور و علائم بالینی
- د) پیشگیری و توان بخشی در بیماریهای ژنتیکی

منابع :

- ۱- درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی، شیریاک، آخرین انتشار
- ۲- اصول ژنتیک پزشکی، نوری دلوی، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

* آزمون نهائی

* تهیه شجره نامه برای یک کودک مبتلا به بیماریهای ژنتیکی و بررسی احتمال خطر

پیشنبازیا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف : آشنایی دانشجویان با بیماریهای بومی مناطق مختلف ایران

شرح درس :

آشنایی دانشجویان با بیماریهای بومی مناطق مختلف ایران اهمیت بسیاری دارد. در این درس دانشجویان بیماریهای شایع مناطق مختلف و ویژگیهای اپیدمیولوژیک این بیماریها را در اقلیمهای ساحلی، معتدل و کوهستانی و مناطق کویری خواهند شاخت و ارتباط شرایط اکولوژیکی با سلامت جامعه را فراخواهد گرفت.

سفرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- تقسیم بندی کشور از لحاظ اکولوژیک (اقلیمهای هفت گانه)
- ۲- بیماریهای شایع در مناطق ساحلی دریای خزر با تأکید بر ویژگیهای اپیدمیولوژیک در اقلیم مربوطه
- ۳- بیماریهای شایع در دشت ساحلی خوزستان و سایر مناطق دشت جنوب سلسله جبال زاگرس با تأکید ویژگیهای اپیدمیولوژیک در اقلیم مربوطه
- ۴- بیماریهای شایع در مناطق کوهستانی شبیب جنوبی سلسله جبال زاگرس با تأکید بر ویژگیهای اپیدمیولوژیک در اقلیم مربوطه
- ۵- بیماریهای شایع در مناطق معتدل و کوهستانی فلات مرکزی با تأکید ویژگیهای اپیدمیولوژیک در اقلیم مربوطه
- ۶- بیماریهای شایع در مناطق اطراف کویر مرکزی و دشت لوت با تأکید بر ویژگیهای اپیدمیولوژیک در اقلیم مربوطه
- ۷- شرایط اکولوژیکی کشور از نظر ژئو پلی تیک سواحل و بنادر در مسیر ترانزیت اروپا و آسیا و رابطه آن با سلامت جامعه

منابع :

- ۲- پاتولوژی جغرافیایی ایران، زرتشت هوشفر - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون نهائی
- ارزیابی نحوه شرکت در بحث های گروهی کلاس

روش تحقیق در علوم بهداشتی

کد درس : ۴۴

پیش‌نیاز یا همزمان: آمار حیاتی ۲ و اصول و کلیات اپیدمیولوژی

تعداد واحد: ۲ (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: هدف از این درس آشنایی دانشجویان با روش پژوهش علمی در علوم بهداشتی و مراحل مختلف پژوهش به منظور قادر بودن به :

- انتخاب موضوع مورد مطالعه

- تدوین طرح و اجرا پژوهش

- نوشتگزارش پژوهش

شرح درس :

پژوهش علمی در علوم بهداشتی اهمیت ویژه‌ای دارد. در این درس دانشجویان با فرایند تدوین مراحل مختلف یک طرح تحقیقاتی آشنا شده و درنهایت قادر خواهند بود بطور فردی یا گروهی یک پژوهش تحقیقاتی را از ابتداء تا انتهای تدوین و ارائه نمایند.

سربلند دروس: (۲۴ ساعت نظری)

کلیات شامل : تعریف - اهمیت - ضرورت - و وضعیت تحقیقات در ایران و جهان - اجزا و مراحل انجام یک پژوهش

پژوهشی

- انتخاب موضوع تحقیق و معیارهای آن

- بررسی متون

- روش نگارش بیان مسئله

- تدوین اهداف ، سوالات پژوهشی و فرضیات

- روش و مواد شامل : جمعیت مورد مطالعه - نوع مطالعه - مرور انواع مطالعات - متغیرها - (تعریف - انواع و ماهیت متغیرها) - شیوه جمع آوری داده ها - روش نمونه گیری - آزمایش مقدماتی - حجم نمونه - شیوه تجزیه و تحلیل داده ها (با استفاده از جداول توخالی - پیش بینی تستهای آماری مناسب) محدودیتهای مطالعه - ملاحظات اخلاقی .

مدیریت اجرای پژوهش شامل : (۲۴ ساعت عملی)

برآوردهای نیازها : مواد، تجهیزات و نیروی انسانی - زمان بندی (جدول گانه) - بودجه - نظارت بر روند اجرای پژوهش

شیوه نگارش نویسی

دانشجویان قدم به قدم با ارائه مراحل مختلف روش تحقیق ، هر یک بطور جداگانه و اختصاصی یک پژوهش تحقیقاتی براساس الگوی ارائه شده در کلاس بایستی تدوین نمایند . بخشی از تمره درس به پرورپوزال ارائه شده توسط دانشجو تعلق خواهد گرفت .

منابع:

- ۱- تحقیق در سیستم های بهداشتی، WHO، آخرین انتشار
- ۲- ایدمیولوژی گوردیس، آخرین انتشار
- ۳- روش تحقیق و نگارش مقالات علمی، تالیف دکتر شاهین آخوندزاده، دکتر دلیری همپا، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون نهائی
- تهیه و تدوین یک پروژه تحقیقاتی و ارائه آن

زبان تخصصی

پیشگاه یا هم زمان: زبان عمومی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف:

- آشنایی ساختن دانشجو با متن و منابع علمی و واژه ها و اصطلاحات انگلیسی مورد لزوم رشته های بهداشت

عمومی

- توانایی درک مفاهیم و بهره کردن از کتب و مجلات علمی در رابطه با رشته بهداشت عمومی به منظور ارتقاء

سطح دانش حرفه ای

شرح درس:

این درس دانشجویان را با متون، واژه ها و اصطلاحات انگلیسی مورد لزوم در رشته های بهداشت عمومی

آشنا نموده و توانانی آنها را در درک مفاهیم مرتبط با رشته بهداشت عمومی از کتب و مجلات علمی ارتقاء خواهد داد.

سرفصل درس: (۴ ساعت)

- مقدمه بر اختصارات بهداشت عمومی و پزشکی متداول

- پسوندها و پیشوندهای مصطلح در بهداشت عمومی

- استفاده صحیح از فرهنگ لغات بهداشت عمومی و پزشکی

- خواندن متون علمی مربوط به بهداشت عمومی و درک مفاهیم و معانی

- نوشتار صحیح لغات و اصطلاحات بهداشت عمومی و پزشکی

- ترجمه و خلاصه نویسی متون علمی بهداشت عمومی

منابع:

1- English for the students of Medicine.latest edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

* آزمون نهائی در حیطه های خواندن، نوشتار و درک مفاهیم

پیش‌نیاز یا هم‌مان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف:

- آشنایی با اصول بهداشت مواد غذایی
- آشنایی با میکروارگانیسم‌های مهمی که موجب فساد و تغییرات شیمیایی مواد غذایی می‌شوند.
- آشنایی با مسمومیتهای غذایی
- روش‌های تشخیص مواد غذایی فاسد و مشکوک به فساد
- آشنایی با تقلب‌های غذایی
- آشنایی با مقررات و ارزیابی و عملیات بازرسی مواد غذایی
- آشنایی با بازرسی اماكن تهیه و توزیع مواد غذایی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با اصول، مفاهیم و اهمیت بهداشت مواد غذایی و چگونگی نگهداری سالم آنها آشنا شده و علل و عوامل مسمومیتهای غذایی و میکروارگانیسم‌های بوجود آورنده آنها، مقررات و ارزیابی و عملیات بازرسی مواد غذایی در اماكن تهیه و توزیع را فرا خواهند گرفت.

سرفصل درس: (۲۴ ساعت)

- کلیات، اصول، مفاهیم و تعریف بهداشت مواد غذایی
- اصول نگهداری سالم و بهداشتی مواد غذایی
- روش‌های سنتی نگهداری مواد غذایی
- مواد افزودنی و قوانین مربوط به آن (خطرهای در برابر فواید)
- میکروارگانیسم‌هایی که در بهداشت مواد غذایی اهمیت دارند.
- مسمومیت‌های مواد مختلف غذایی (انواع مسمومیتها مانند بوتولیسم و ...)
- تقلب‌های غذایی
- چگونگی تموث برداری از مواد غذایی مشکوک به فساد و تقلب
- بهداشت شیر:

- بیماریهای منتقله بوسیله شیر (بیماری سل - تب مالت - سیاه زخم و سالمونلوز)، پاستوریزاسیون و استریلیزاسیون شیر و فرآورده‌های شیری (کره - خامه، پنیر و ...)

بهداشت گوشت :

- بیماریهای منقله توسط گوشت (آلودگی به کرمهای پهن - عفونتهای میکروبی - سیاه زخم - سل - مسمومیت غذایی)

چگونگی تشخیص گوشت ناسالم :

- بازرسی گوشت (معاینه دامها قبل و بعد از کشtar - کشtarگاه بهداشتی)
- بهداشت اماکن غذاخوری (شاخص ها و چک لیستهای مصوب و چگونگی ارزیابی آن)
- بهداشت کارگرانی که با مواد غذایی سروکار دارند (قواتین و مقررات مربوطه)
- سازمانهای مسئول و مجاز در مراقبت و نظارت بر بهداشت مواد غذایی

منابع :

- ۱- تغذیه و بهداشت مواد غذایی ، آخرین انتشار
- ۲- بهداشت مواد غذایی ، دکتر داود فرج زاده، آلان، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون نهائی
- ارزیابی شرکت در بحث های گروهی

پیشنبازیا همزمان : ندارد

تعداد واحد : ۲(۱ واحد نظری-۱ واحد عملی)

نوع واحد : نظری

اهداف :

- ایجاد مهارت در دانشجویان در زمینه اجرایی برنامه های بهداشتی و کمکهای اولیه در شرایط اضطراری
- شناخت عواملی که باعث بروز حوادث می شوند و اقدامات ضروری جهت پیشگیری از حوادث و سوانح
- شناخت مدیریت بحران و ویژگیهای آن

شرح درس :

اقدامات بهداشتی و کمک های اولیه در شرایط اضطراری بخصوص در کشور ما در هنگام وقوع سیل، زلزله، آتش سوزی و موارد مشابه از اهمیت بالاتری برخوردار است. در این درس ضمن ایجاد مهارت در دانشجویان در زمینه های اجرائی برنامه های بهداشتی و کمک های اولیه، دانشجویان با عوامل بروز حوادث و چگونگی پیشگیری از آن و بطور کلی با مدیریت بحران و ویژگیهای آن آشنا خواهند شد.

سرفصل درس : (۱۷ ساعت نظری + ۲۴ ساعت نظری)

- ◆ کلیات، حوادث، طبقه بندی، اثرات و سازمانهای مسئول مملکتی و بین المللی
- ◆ سازماندهی - هماهنگی - تقسیم وظایف در شرایط اضطراری (مدیریت بحران)
- ◆ جمع آوری مجرودین - کمکهای اولیه - چگونگی نقل و انتقال آسیب دیدگان
- ◆ اسکان آواراگان
- ◆ کنترل بیماریهای واگیر
- ◆ مشکلات آب و فاضلاب - طرق تهیه، ضد عفونی و توزیع آب سالم - روشهای دفع مدفع - جمع آوری زباله - جمع آوزی اجسام (انسان - حیوان ...)
- ◆ مبارزه با بندپایان و جوندگان
- ◆ مسائل بهداشتی، روانی و عاطفی اسکان در اردوگاهها
- ◆ آموزش بهداشت و جلب مشارکت حادثه دیدگان در سازماندهی و حل مشکلات
- ◆ آمادگیهای بهداشتی قبل از وقوع بحران

منابع :

- ۱- کتاب راهنمای بهسازی محیط در بلایای طبیعی، آخرین انتشار
- ۲- اقدامات ایمنی مناسب در زمان شیوع بیماریهای واگیر، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- آزمون نهایی.
- ارزیابی نحوه شرکت در بحث های گروهی

- آشنایی با نظام عرضه خدمات بهداشتی درمانی کشور

- آشنایی با وظایف آینده و حرفه‌ای در سیستم ارائه خدمات

سرفصل: (۸۱۶ ساعت)

- نظارت بر چگونگی بکارگیری، اصول و مبانی مراقبتهاي اوليه بهداشتی به عنوان مناسب. ترين استراتژی رسیدن به هدف بهداشت برای همه
- بررسی چگونگی روابط سنتو مختلف ارائه دهنده خدمات بهداشتی درمانی و روابط این واحدها با یکدیگر
- بررسی محیط زندگی مردم و وضعیت بهداشتی آنها و یافتن رابطه اپیدمیولوژیک میان بهداشت محیط و بیماریهای شایع در محل
- فراهم کردن زمینه برای بررسی تحلیل وضعیت موجود Situational Analysis از نظر اپیدمیولوژی، دموگرافیک و تحلیل آماری آن
- بررسی زیج حیاتی و آمارهای ارائه شده مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و خانه‌های بهداشت برای یافتن عدم هم خوانیهای اختلافی
- نظارت، ارزشیابی و بررسی برنامه‌های آموزشی ارائه شده توسط کارданها و بهرورزهای منطقه تحت پوشش و تهیه پس خواراند برای مسئولین
- نظارت بر چگونگی دفع زباله، فاضلاب، حمام و ارائه راهکارهایی عمل برای ارتقاء وضعیت
- ارزشیابی وضعیت موجود بیماریهای مشترک انسان و دام و تحلیل آماری اپیدمیولوژیک اطلاعات موجود جهت ارائه راهکارهای مناسب
- بررسی چک لیست های نظارت و ارزشیابی فعالیتهای کاردانها و بهرورزهای فعال در منطقه و به روزگردان آنها براساس شرح وظایف هریک از آنها
- ارزشیابی نتایج آموزشها ارائه شده به زنان باردار و آموزشهاي بهداشت باروزی و مراقبتهاي بهداشتی کودکان زیر ۵ سال و کودکان در سنین مدرسه با ارائه پس خواراند جهت ارتقاء سطح آموزش ها
- برنامه ریزی و مشارکت و نظارت در انجام بررسی های اپیدمیولوژیک جهت تعیین میزانهای بروز و شیوع بیماریها و تعیین ریسک فاکتورهای احتمالی
- فراگیری چگونگی برنامه نویسی برای بهداشت باروری و تنظیم خانواده و انجام مشاوره
- بررسی چگونگی وضعیت بیماریابی در منطقه درباره بیماریهای واکیر و غیرواکیر و ارائه پس خواراند
- آشنایی و بررسی های ضروری درباره اجزاء ادغام شده در خدمات بهداشت اویله (P.H.C) از قبیل بهداشت روانی، بهداشت دهان و دندان، کنترل فشار خون و برنامه های مربوط به تالاسمی

منابع:

بانظر استاد مربوطه

شیوه ارزشیابی دانشجو:

مشارکت فعال در فیلد .. ۴۰٪ نمره‌ی کل
گزارش کتبی کارآموزی .. ۳۰٪ نمره‌ی کل
گزارش شفاهی کارآموزی ۲۰٪ نمره‌ی کل

